

Istungidokument

A8-0469/2018

17.12.2018

*****I**

RAPORT

ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus liidu eelarve kaitsmise kohta, juhul kui liikmesriikides esineb üldistunud puudusi õigusriigi toimimises
(COM(2018)0324 – C8-0178/2018 – 2018/0136(COD))

Eelarvekomisjon
Eelarvekontrolli komisjon

Kaasraportöörid: Eider Gardiazabal Rubial, Petri Sarvamaa

(Komisjonide ühiste koosolekutega menetlus – kodukorra artikkel 55)

Arvamuse koostaja (*):
Josep-Maria Terricabras, kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon

(*) Kaasatud komisjon – kodukorra artikkel 54

Kasutatud tähised

- * nõuandemenetlus
- *** nõusolekumenetlus
- **I seadusandlik tavamenetlus (esimene lugemine)
- **II seadusandlik tavamenetlus (teine lugemine)
- **III seadusandlik tavamenetlus (kolmas lugemine)

(Märgitud menetlus põhineb õigusakti eelnõus esitatud õiguslikul alusel.)

Õigusakti eelnõu muudatusettepanekud

Kahes veerus esitatud Euroopa Parlamendi muudatusettepanekud

Välja jäetav tekst on märgistatud vasakpoolses veerus *paksus kaldkirjas*. Teksti asendamine on märgistatud mõlemas veerus *paksus kaldkirjas*. Uus tekst on märgistatud parempoolses veerus *paksus kaldkirjas*.

Iga muudatusettepaneku päise esimene ja teine rida osutavad läbivaadatava õigusakti eelnõu asjaomasele tekstiosale. Kui muudatusettepanek puudutab kehtivat õigusakti, mida õigusakti eelnõus soovitakse muuta, märgitakse päises lisaks kolmandale reale viide kehtivale õigusaktile ja neljandale reale viide muudetavale sättele.

Konsolideeritud tekstina esitatud Euroopa Parlamendi muudatusettepanekud

Uued tekstiosad on märgistatud *paksus kaldkirjas*. Välja jäetud tekstiosad on tähistatud sümboliga ¶ või läbi kriipsutatud. Teksti asendamise puhul on uus tekst märgistatud *paksus kaldkirjas* ja asendatav tekst kustutatud või läbi kriipsutatud.

Erandina ei tähistata teenistuste tehtud puhtalt tehnilist laadi muudatusi lõpliku teksti vormistamiseks.

SISUKORD

	lk
EUROOPA PARLAMENDI SEADUSANDLIKU RESOLUTSIOONI PROJEKT	5
SELETUSKIRI.....	38
KODANIKUVABADUSTE, JUSTIITS- JA SISEASJADE KOMISJONI ARVAMUS	40
REGIONAALARENGUKOMISJONI ARVAMUS	56
PÕHISEADUSKOMISJONI ARVAMUS	77
VASTUTAVA KOMISJONI MENETLUS.....	98
NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS VASTUTAVAS KOMISJONIS	99

EUROOPA PARLAMENDI SEADUSANDLIKU RESOLUTSIOONI PROJEKT

ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus liidu eelarve kaitsmise kohta, juhul kui liikmesriikides esineb üldistunud puudusi õigusriigi toimimises

(COM(2018)0324 – C8-0178/2018/2018 – 2018/0136(COD))

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2018)0324),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 2 ja artiklit 322 lõike 1 punkti a ning Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingu artiklit 106a, mille alusel komisjon esitas Euroopa Parlamendile ettepaneku (C8-0178/2018),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 3,
 - võttes arvesse Euroopa Kontrollikoja 17. augusti 2018. aasta arvamust¹,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 59,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 55 kohaseid ühisarutelusid eelarvekomisjoni ja eelarvekontrollikomisjoni vahel,
 - võttes arvesse eelarvekomisjoni ja eelarvekontrolli komisjoni raportit ning kodanikuvabaduste, justiits - ja siseasjade komisjoni, regionaalarengu komisjoni ja põhiseaduskomisjoni arvamusi (A8-0469/2018),
1. võtab vastu allpool toodud esimese lugemise seisukoha;
 2. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon asendab oma ettepaneku, muudab seda oluliselt või kavatseb seda oluliselt muuta;
 3. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

Muudatusettepanek 1

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 1

¹ ELT C 291, 17.8.2018, lk 1.

Komisjoni ettepanek

(1) **Õigusriik on üks neist peamistest väärtustest, millel liit rajaneb.** Euroopa Liidu lepingu artiklis 2 on meelde tuletatud, et tegemist on liikmesriikide ühiste väärtustega.

Muudatusettepanek

(1) **Liit rajaneb sellistel ühistel väärtustel nagu inimväärikuse austamine, vabadus, demokraatia, võrdsus, õigusriik ja inimõiguste, kaasa arvatud vähemuste hulka kuuluvate isikute õiguste austamine, nagu on sätestatud Euroopa Liidu lepingu (ELi lepingu) artiklis 2 ja liidu liikmesuse kriteeriumides. ELi lepingu artiklis 2 on meelde tuletatud, et tegemist on liikmesriikide ühiste väärtustega **ühiskonnas, kus valitsevad pluralism, mittediskrimineerimine, sallivus, õigus, solidaarsus ning naiste ja meeste võrdõiguslikkus.****

Muudatusettepanek 2

**Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 1 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(1 a) **Liikmesriigid peaksid täitma oma kohustusi ning näitama nende tõelise täitmisega eeskuju ja liikuma õigusriigi põhimõtte järgimise ühise tava kui universaalse väärtuse poole, mida kõik asjaomased isikud võrdselt kohaldavad. Nende põhimõtete täielik järgimine ja edendamine on kogu Euroopa projekti õiguspärasuse väga oluline eeltingimus ning põhitingimus, et kasvatada kodanike usaldust liidu vastu ja tagada liidu poliitika tõhus elluviimine.**

Muudatusettepanek 3

**Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 1 b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(1 b) **ELi lepingu artikli 2, artikli 3 lõike 1 ja artikli 7 kohaselt on liidul**

võimalus tegutseda, et kaitsta oma põhiseaduslikku tuuma ja ühiseid väärtusi, millele liit on rajatud, sealhulgas eelarvepõhimõtteid. Liikmesriigid, liidu institutsioonid, organid ja asutused ning kandidaatriigid on kohustatud neid põhimõtteid ja väärtusi austama, kaitsma ja edendama ning neil on lojaalse koostöö kohustus.

Muudatusettepanek 4

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 2

Komisjoni ettepanek

(2) Õigusriigi põhimõtte kohaselt peavad kõik avalikku võimu esindavad asutused tegutsema seadusega paika pandud piirides, kooskõlas demokraatlike väärtuste ja *põhiõigustega* ning sõltumatute ja erapooletute kohtute järelevalve all. Eelkõige nõutakse, et tuleb järgida seaduslikkuse⁷, õiguskindluse⁸, täidesaatva võimu omavoli keelamise,⁹ võimude lahususe¹⁰ ning *tõhusa* ja *sõltumatu* kohtuliku kaitse¹¹ põhimõtet¹².

⁷ Euroopa Kohtu otsus, 29. aprill 2004, CAS Succhi di Frutta, C-496/99 P, ECLI:EU:C:2004:236, punkt 63.

⁸ Euroopa Kohtu otsus, 12. november 1981, Amministrazione delle finanze dello Stato versus Srl Meridionale Industria Salumi ja teised; Ditta Italo Orlandi & Figlio ja Ditta Vincenzo Divella versus Amministrazione delle finanze dello Stato.

Muudatusettepanek

(2) Õigusriigi põhimõtte kohaselt peavad kõik avalikku võimu esindavad asutused tegutsema seadusega paika pandud piirides, kooskõlas demokraatlike väärtuste ja *põhiõiguste austamisega* ning sõltumatute ja erapooletute kohtute järelevalve all. Eelkõige nõutakse, et tuleb järgida seaduslikkuse⁷, *sh seaduste läbipaistva, vastutustundliku ja demokraatliku jõustamise protsessi*, õiguskindluse⁸, täidesaatva võimu omavoli keelamise⁹, võimude lahususe¹⁰, *õiguskaitse kättesaadavuse* ning *sõltumatus* ja *erapooletus kohtus tõhusa* kohtuliku kaitse põhimõtet¹². *Nimetatud põhimõtteid kajastatakse muu hulgas Euroopa Nõukogu Veneetsia komisjoni tasandil ja ka Euroopa Inimõiguste Kohtu asjaomase kohtupraktika põhjal^{12 a}.*

⁷ Euroopa Kohtu otsus, 29. aprill 2004, CAS Succhi di Frutta, C-496/99 P, ECLI:EU:C:2004:236, punkt 63.

⁸ Euroopa Kohtu otsus, 12. november 1981, Amministrazione delle finanze dello Stato versus Srl Meridionale Industria Salumi ja teised; Ditta Italo Orlandi & Figlio ja Ditta Vincenzo Divella versus Amministrazione delle finanze dello Stato.

Liidetud kohtuasjad 212 kuni 217/80, ECLI:EU:C:1981:270, punkt 10.

⁹ Euroopa Kohtu otsus, 21. september 1989, Hoechst, liidetud kohtuasjad 46/87 ja 227/88, ECLI:EU:C:1989:337, punkt 19.

¹⁰ Euroopa Kohtu otsus, 10. november 2016, Kovalkovas, C-477/16, ECLI:EU:C:2016:861, punkt 36; Euroopa Kohtu otsus, 10. november 2016, PPU Poltorak, C-452/16, ECLI:EU:C:2016:858, punkt 35; ning Euroopa Kohtu otsus, 22. detsember 2010, DEB, C-279/09, ECLI:EU:C:2010:811, punkt 58.

¹¹ Euroopa Kohtu otsus, 27. veebruar 2018, Associação Sindical dos Juizes Portugueses vs. Tribunal de Contas, C-64/16, ECLI:EU:C:2018:117, punktid 31 ja 40–41;

¹² Komisjoni teatis „ELi uus õigusriigi tugevdamise raamistik“, COM(2014) 158 final, I lisa.

Liidetud kohtuasjad 212 kuni 217/80, ECLI:EU:C:1981:270, punkt 10.

⁹ Euroopa Kohtu otsus, 21. september 1989, Hoechst, liidetud kohtuasjad 46/87 ja 227/88, ECLI:EU:C:1989:337, punkt 19.

¹⁰ Euroopa Kohtu otsus, 10. november 2016, Kovalkovas, C-477/16, ECLI:EU:C:2016:861, punkt 36; Euroopa Kohtu otsus, 10. november 2016, PPU Poltorak, C-452/16, ECLI:EU:C:2016:858, punkt 35; ning Euroopa Kohtu otsus, 22. detsember 2010, DEB, C-279/09, ECLI:EU:C:2010:811, punkt 58.

¹¹ Euroopa Kohtu otsus, 27. veebruar 2018, Associação Sindical dos Juizes Portugueses vs. Tribunal de Contas, C-64/16, ECLI:EU:C:2018:117, punktid 31 ja 40–41; ***Euroopa Kohtu otsus, 25. juuli 2018, LM, C-216/18 PPU, ECLI:EU:C:2018:586, punktid 63–67.***

¹² Komisjoni teatis „ELi uus õigusriigi tugevdamise raamistik“, COM(2014) 158 final, I lisa.

¹² ***Veneetsia komisjoni 4. aprilli 2011. aasta aruanne, uuring nr 512/2009 (CDL-AD(2011)003rev).***

Muudatusettepanek 5

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 2 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(2 a) 1993. aastal Euroopa Ülemkogu Kopenhaageni kohtumisel kehtestatud ja 1995. aastal Euroopa Ülemkogu Madridi kohtumisel tugevdatud ühinemiskriteeriumid ehk Kopenhaageni kriteeriumid on olulised tingimused, mida kõik kandidaatriigid peavad täitma, et saada liikmesriigiks. Nimetatud kriteeriumid hõlmavad demokraatiat tagavate institutsioonide stabiilsust, õigusriigi põhimõtet, inimõigusi ning vähemuste austamist ja kaitset, toimivat

turumajandust ning suutlikkust tulla toime konkurentsi ja turujõududega ning suutlikkust täita liidu liikmesusest tulenevaid kohustusi.

Muudatusettepanek 6

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 2 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(2 b) Kui kandidaatriik ei vasta nõutavatele standarditele, ei järgi nõutavaid väärtusi ega demokraatlikke põhimõtteid, lükkub liiduga ühinemine edasi, kuni riik vastab täielikult nimetatud standarditele. Kopenhaageni kriteeriumide alusel kandidaatriikidele pandud kohustused kehtivad liikmesriikidele ELi lepingu artiklis 2 ja ELi lepingu artiklis 4 sätestatud lojaalse koostöö põhimõtte kohaselt ka pärast liiduga ühinemist. Liikmesriike tuleks seega korrapäraselt hinnata, et kontrollida, et nende seadused ja tavad oleksid jätkuvalt kooskõlas nimetatud kriteeriumide ja ühiste väärtustega, millel liit rajaneb, luues sellega tugeva õigus- ja haldusraamistiku liidu poliitika rakendamiseks.

Muudatusettepanek 7

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 3

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(3) Õigusriik on eeltingimus kaitsmaks teisi põhiväärtusi, millel liit rajaneb, näiteks vabadust, demokraatiat, võrdsust ja inimõiguste austamist. Õigusriigi põhimõtte austamine on lahutamatult seotud demokraatia ja põhiõiguste austamisega: ei saa olla demokraatiat ja põhiõiguste austamist ilma õigusriigi

(3) Kuigi liidu väärtusi ei ole seatud tähtsuse järjekorda, on õigusriigi põhimõtte austamine väga oluline kaitsmaks teisi põhiväärtusi, millel liit rajaneb, näiteks vabadust, demokraatiat, võrdsust ja inimõiguste austamist. Õigusriigi põhimõtte austamine on lahutamatult seotud demokraatia ja

põhimõtte austamiseta ja vastupidi.

põhiõiguste austamisega: ei saa olla demokraatiat ja põhiõiguste austamist ilma õigusriigi põhimõtte austamiseta ja vastupidi. **Demokraatiat, õigusriigi põhimõtteid ja põhiõigusi käsitleva sise- ja välispoliitika ühtsus ja järjepidevus on liidu usaldusväärse jaoks keskse tähtsusega.**

Muudatusettepanek 8

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 6

Komisjoni ettepanek

(6) **Kohtuorganid peaksid tegutsema sõltumatult ja erapooletult** ning uurimistalitused ja prokuratuur peaksid olema suutelised oma ülesandeid nõuetekohaselt täitma. Neid tuleks toetada piisavate ressursside ja menetlustega, mis aitaksid neil tõhusalt toimida ja täiel määral austada õigust õiglasele kohtumenetlusele. Need tingimused peavad olema täidetud, et tagada miinimumkaitse avaliku sektori asutuste õigusvastaste ja meelevaldsete otsuste vastu, mis võivad kahjustada liidu finantshuve.

Muudatusettepanek

(6) **Kohtusüsteemi sõltumatus ja erapooletus peaks olema alati tagatud** ning uurimistalitused ja prokuratuur peaksid olema suutelised oma ülesandeid nõuetekohaselt täitma. Neid tuleks toetada piisavate ressursside ja menetlustega, mis aitaksid neil tõhusalt toimida ja täiel määral austada õigust õiglasele kohtumenetlusele. Need tingimused peavad olema täidetud, et tagada miinimumkaitse avaliku sektori asutuste õigusvastaste ja meelevaldsete otsuste vastu, mis võivad kahjustada **neid aluspõhimõtteid ja** liidu finantshuve.

Muudatusettepanek 9

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 7 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(7 a) **Prokuratuuri ja kohtusüsteemi sõltumatus tähendab nii prokuratuuri ja kohtute kui ka prokuröride ja kohtunike ametlikku (de jure) ja tegelikku (de facto) sõltumatust.**

Muudatusettepanek 10

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 8

Komisjoni ettepanek

(8) Õigusriigi põhimõtte austamine ei ole oluline ainult liidu kodanike jaoks, vaid ka ärialgatuste, innovatsiooni ja investeringute jaoks ning selleks, et siseturg saaks nõuetekohaselt toimida, sest see turg edeneb ***kõige paremini*** kindlas õigus- ja institutsioonilises raamistikus.

Muudatusettepanek

(8) Õigusriigi põhimõtte austamine ei ole ***väga*** oluline ainult liidu kodanike jaoks, vaid ka ärialgatuste, innovatsiooni ja investeringute, ***majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse*** jaoks ning selleks, et siseturg saaks nõuetekohaselt toimida, sest see turg edeneb ***kestlikult ainult*** kindlas õigus- ja institutsioonilises raamistikus.

Muudatusettepanek 11

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 8 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(8 a) ***Olemasolevate liidu seiremehhanismide, nagu koostöö- ja kontrollimehhanismi, õigusemõistmise tulemustabeli ja korruptsioonivastase võitluse aruannete lõimimine laiemasse õigusriigi põhimõtete seireraamistikku võiks anda tulemuseks tulemuslikuma ja tõhusama kontrollimehhanismi liidu finantshuvide kaitsmiseks.***

Muudatusettepanek 12

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 8 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(8 b) ***Vähene läbipaistvus, meelevaldne diskrimineerimine, konkurentsimoonutused ja ebavõrdsed tingimused siseturul ja väljaspool seda, ühtse turu usaldusväärsuse ning maksusüsteemi õigluse, stabiilsuse ja***

õiguspärasuse kahjustamine, suurem majanduslik ebavõrdsus, ebaõiglane konkurents riikide vahel, sotsiaalne rahulolematus, usaldamatus ja demokraatia defitsiit on kahjulike maksustamistavade mõned negatiivsed tagajärjed.

Muudatusettepanek 13

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 10 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(10 a) Liidu käsutuses on palju vahendeid ja protsesse ELi lepingus sätestatud põhimõtete ja väärtuste täieliku ja nõuetekohase kohaldamise tagamiseks, kuid praegu ei reageeri liidu institutsioonid kiirelt ja mõjusalt, eelkõige usaldusväärse finantsjuhtimise tagamise eesmärgil. Olemasolevaid vahendeid tuleks õigusriigi põhimõtete mehhanismi raamistikus tugevdada, hinnata ja täiendada, et need oleksid piisavad ja mõjusad.

Muudatusettepanek 14

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 11

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(11) Liikmesriikides õigusriigi toimimises esinevad üldistunud puudused, mis häirivad eelkõige avaliku sektori asutuste nõuetekohast toimimist ja tõhusat kohtulikku kontrolli, võivad liidu finantshuve tugevasti kahjustada.

(11) Liikmesriikides õigusriigi toimimises esinevad üldistunud puudused, mis häirivad eelkõige avaliku sektori asutuste nõuetekohast toimimist ja tõhusat kohtulikku kontrolli, võivad liidu finantshuve tugevasti kahjustada. ***Kui tehakse kindlaks üldistunud puudus, tuleb sellist puudust tulemuslikult uurida ning kohaldada mõjusaid ja proportsionaalseid meetmeid mitte ainult selleks, et kindlustada liidu finantshuve, sh tulude tulemuslikku kogumist, vaid ka selleks, et***

tagada üldsuse usaldus liidu ja selle institutsioonide vastu. Üksnes siis, kui sõltumatud kohtud tagavad õigusriigi toimimise ja õiguskindluse kõigis liikmesriikides, on võimalik tagada ELi eelarvevahendite piisav kaitse.

Muudatusettepanek 15

**Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 11 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(11 a) Komisjon hindab maksudest kõrvalehoidumise ja maksustamise vältimise suuruseks kuni 1 triljonit eurot aastas. Sellise tegevuse negatiivne mõju liikmesriikide eelarvetele ja liidu eelarvele ning kodanikele on ilmne ning võib vähendada usaldust demokraatia vastu.

Muudatusettepanek 16

**Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 11 b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(11 b) Äriühingu tulumaksu vältimine mõjutab otseselt liikmesriikide eelarveid ja liidu eelarvet ning maksukoormuse jagunemist maksumaksjate kategooriate ja majandustegurite vahel.

Muudatusettepanek 17

**Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 11 c (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(11 c) Liikmesriigid peaksid kohaldama lojaalse koostöö põhimõtet täies mahus maksukonkurentsi küsimustes.

Muudatusettepanek 18

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 11 d (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(11 d) Komisjon peaks aluslepingute täitmise järelevalvajana tagama, et liidu õigust ja liikmesriikide lojaalse koostöö põhimõtet järgitakse täielikult.

Muudatusettepanek 19

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 11 e (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(11 e) Liikmesriikide maksupoliitika hindamine ja seire liidu tasandil tagaks, et liikmesriikides ei rakendata uusi kahjulikke maksumeetmeid. Ühtset turgu kaitseks ja tagaks selle nõuetekohase ja sidusa toimimise, kui jälgitaks, kuidas liikmesriigid, nende jurisdiktsioonid, piirkonnad või muud haldusstruktuurid järgivad koostööd mittetegevate jurisdiktsioonide ühist liidu nimekirja.

Muudatusettepanek 20

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 12

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(12) Üldistunud puuduse tuvastamine nõuab komisjonilt kvalitatiivset hinnangut. See hinnang **võib põhineda** tabel, mis pärineb kõigist **kättesaadavatest** allikatest ja tunnustatud asutustelt, sealhulgas Euroopa Liidu Kohtu otsustel, kontrollikoja aruannetel ning asjaomaste rahvusvaheliste organisatsioonide **ja võrgustike**, näiteks Euroopa Nõukogu organite ning Euroopa ülemkohtute ja

(12) Üldistunud puuduse tuvastamine nõuab komisjonilt **põhjalikku** kvalitatiivset hinnangut. See hinnang **peaks olema objektiivne, erapooletu ja läbipaistev ning põhinema** tabel, mis pärineb kõigist **asjaomastest** allikatest, **võttes arvesse liidu ühinemisläbirääkimiste kontekstis kasutatud kriteeriumeid, eelkõige kohtusüsteemi ja põhiõigusi, õigust, vabadust ja turvalisust ning**

kohtute nõukogude võrgustike järeldestel ja soovitustel.

finantskontrolli ja maksustamist käsitlevaid õigustiku peatükke, samuti suuniseid, mida kasutatakse koostöö- ja kontrollimehhanismi kontekstis, et jälgida liikmesriigi arengut, ja tunnustatud asutustelt, sealhulgas Euroopa Liidu Kohtu ja Euroopa Inimõiguste Kohtu otsustel, Euroopa Parlamendi resolutsioonidel, kontrollikoja aruannetel ning asjaomaste rahvusvaheliste organisatsioonide, näiteks Euroopa Nõukogu organite (sh eelkõige Veneetsia komisjoni õigusriigi kontrollnimekiri) ning asjaomaste rahvusvaheliste võrgustike, näiteks Euroopa ülemkohtute ja kohtute nõukogude võrgustike järeldestel ja soovitustel.

Muudatusettepanek 21

**Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 12 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(12 a) Tuleks luua sõltumatutest riigiõiguse ning finants- ja eelarveküsimuste ekspertidest koosnev nõuandekolleegium, et abistada komisjoni üldistunud puuduste hindamisel. Kõnealune kolleegium peaks korraldama igas liikmesriigis igal aastal sõltumatu hindamise õigusriigi põhimõtetega seotud küsimustes, mis kahjustavad või võivad kahjustada usaldusväärset finantsjuhtimist või liidu finantshuvide kaitset, võttes arvesse kõikidest asjaomastest allikatest ja tunnustatud institutsioonidelt saadud teavet. Kui komisjon teeb otsuse võimalike meetmete vastuvõtmise või tühistamise kohta, peaks ta võtma arvesse nimetatud kolleegiumi arvamusi.

Muudatusettepanek 22

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 13

Komisjoni ettepanek

(13) **Kindlaks tuleks** määrata üldistunud puuduste ilmnemise korral võetavad meetmed ja nende vastuvõtmiseks kohaldatav menetlus. Need meetmed peaksid hõlmama maksete ja kulukohustuste peatamist, rahastamise vähendamist olemasolevate kulukohustuste raames ning keeldu võtta teatavate vahendite saajate vastu uusi kohustusi.

Muudatusettepanek

(13) **Tuleks** määrata **kindlaks** üldistunud puuduste ilmnemise korral võetavad meetmed ja nende vastuvõtmiseks kohaldatav menetlus. Need meetmed peaksid hõlmama maksete ja kulukohustuste peatamist, rahastamise vähendamist olemasolevate kulukohustuste raames ning keeldu võtta teatavate vahendite saajate vastu uusi kohustusi.

Muudatusettepanek 23

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 14 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(14 a) On väga oluline, et lõplike vahendite või toetuste saajate õigustatud huvid oleksid üldistunud puuduste ilmnemise korral meetmete vastuvõtmisel nõuetekohaselt kaitstud. Komisjon peaks meetmete vastuvõtmise kaalumisel võtma arvesse nende võimalikku mõju lõplikele vahendite või toetuste saajatele. Et tugevdada lõplike vahendite või toetuste saajate kaitset, peaks komisjon andma veebisaidi või internetiportaali kaudu teavet ja suuniseid koos piisavate vahenditega, et teavitada komisjoni mis tahes rikkumisest, mis on seotud valitsemissektori üksuste ja liikmesriikide õigusliku kohustusega jätkata maksete tegemist pärast meetmete vastuvõtmist käesoleva määruse alusel. Tagamaks, et valitsemissektori üksused või liikmesriigid maksaksid lõplike vahendite või toetuste saajatele tegelikult välja tasuda tulevad summad, peaks komisjonil olema vajaduse korral võimalik nõuda tagasi makseid, mis on tehtud nendele

üksustele, või vajaduse korral teha finantskorrektsioone, vähendades toetust programmile, ja kanda samaväärne summa üle liidu reservi, et kasutada seda lõplike vahendite või toetuste saajate kasuks.

Muudatusettepanek 24

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 15

Komisjoni ettepanek

(15) Käesoleva määruse ühetaolise rakendamise tagamiseks ja võttes arvesse käesoleva määruse alusel kehtestatavate meetmete finantsmõju tähtsust, tuleks rakendusvolitused anda *nõukogule, kes peaks tegema otsuse komisjoni ettepaneku põhjal. Selleks et hõlbustada liidu finantshuvide kaitseks vajalike otsuste vastuvõtmist, tuleks kasutada kvalifitseeritud häälteenamust nõudvat pöördhääletust.*

Muudatusettepanek

(15) Käesoleva määruse ühetaolise rakendamise tagamiseks ja võttes arvesse käesoleva määruse alusel kehtestatavate meetmete finantsmõju tähtsust, tuleks rakendusvolitused anda *komisjonile.*

Muudatusettepanek 25

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 15 a (uus)

Komisjoni ettepanek

(15 a) Võttes arvesse käesoleva määruse kohaselt kehtestatud meetmete mõju liidu eelarvele, peaksid need jõustuma alles pärast seda, kui Euroopa Parlament ja nõukogu on kiitnud heaks vastuvõetud meetmete väärtusega samaväärse summa ümberpaigutamise eelarvereservi. Lihtsustamaks otsuste vastuvõtmist, mida on vaja liidu finantshuvide kaitsmiseks, tuleks selline ümberpaigutamine lugeda heakskiidetuks, kui Euroopa Parlament või nõukogu neid kindlaksmääratud ajavahemiku jooksul (nõukogu puhul kvalifitseeritud häälteenamusega) ei

Muudatusettepanek

muuda ega tagasi ei lükka.

Muudatusettepanek 26

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 16

Komisjoni ettepanek

(16) Enne mis tahes meetme vastuvõtmise ettepaneku esitamist käesoleva määruse alusel peaks komisjon asjaomasele liikmesriigile teatama, miks ta arvab, et selles liikmesriigis võib esineda õigusriigi toimimises **üldistunud puudus**. Liikmesriigile tuleks anda võimalus esitada oma märkused. Komisjon **ja nõukogu peaksid** neid märkusi arvesse võtma.

Muudatusettepanek

(16) Enne mis tahes meetme vastuvõtmise ettepaneku esitamist käesoleva määruse alusel peaks komisjon asjaomasele liikmesriigile teatama, miks ta arvab, et selles liikmesriigis võib esineda **üldistunud puudus** õigusriigi toimimises. **Komisjon peaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule igast sellisest teatest ning selle sisust viivitamata teada andma.** Asjaomasele liikmesriigile tuleks anda võimalus esitada oma märkused. Komisjon **peaks** neid märkusi arvesse võtma.

Muudatusettepanek 27

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 17

Komisjoni ettepanek

(17) Kui olukord, mis on viinud peatava mõjuga meetmete võtmiseni **komisjon ettepaneku alusel**, on piisavalt heastatud, peaks **nõukogu** need meetmed tühistama.

Muudatusettepanek

(17) Kui olukord, mis on viinud peatava mõjuga meetmete võtmiseni, on piisavalt heastatud, peaks **komisjon** need meetmed tühistama **ning tegema Euroopa Parlamendile ja nõukogule ettepaneku vabastada täielikult või osaliselt kõnealuste meetmetega seotud eelarvereserv**.

Muudatusettepanek 28

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 18

(18) **Komisjon peaks teavitama Euroopa Parlamenti igast käesoleva määruse alusel ette pandud ja vastu võetud meetmest,**

Muudatusettepanek 29

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 2 – lõik 1 – punkt a**

(a) „õigusriik“ – **Euroopa Liidu** lepingu artiklis 2 osutatud liidu **väärtus**, **mis** hõlmab järgmisi põhimõtteid: seaduslikkus, mis tähendab seaduste kehtestamise läbipaistvat, aruandekohustuslikku, demokraatlikku ja pluralistlikku protsessi; õiguskindlus; täidesaatva võimu omavoli keelamine; **sõltumatute kohtute pakutav** tõhus kohtulik kaitse, sealhulgas põhiõiguste kohtulik kaitse; **ning** võimude **lahusus** ja võrdsus seaduse ees;

Muudatusettepanek 30

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 2 – lõik 1 – punkt b**

(b) „üldistunud puudus õigusriigi toimimises“ – avaliku sektori asutuste laialdane või korduv tegevus või tegevusetus või meede, mis kahjustab

välja jäetud

(a) „õigusriik“ – **riik, mis põhineb ELi** lepingu artiklis 2 osutatud liidu **väärtustel ja liidu liikmesuse kriteeriumidel, millele on osutatud selle lepingu artiklis 49; see** hõlmab järgmisi põhimõtteid: seaduslikkus, mis tähendab seaduste kehtestamise läbipaistvat, aruandekohustuslikku, demokraatlikku ja pluralistlikku protsessi; õiguskindlus; täidesaatva võimu omavoli keelamine; **õiguskaitse kättesaadavus ning** tõhus kohtulik kaitse **sõltumatutes ja erapooletutes kohtutes**, sealhulgas põhiõiguste kohtulik kaitse, **nagu on sätestatud Euroopa Liidu põhiõiguste hartas ja rahvusvahelistes inimõigusi käsitlevates lepingutes; võimude lahusus; diskrimineerimise keeld** ja võrdsus seaduse ees;

(b) „üldistunud puudus õigusriigi toimimises“ – avaliku sektori asutuste laialdane või korduv tegevus või tegevusetus või meede, mis kahjustab õigusriigi toimimist, **kuna kahjustab või**

õigusriigi toimimist;

võib kahjustada usaldusväärse finantsjuhtimise või liidu finantshuvide kaitse põhimõtet; üldistunud puudus õigusriigi toimimises võib tuleneda ka süsteemsest ohust ELi toimimise lepingu artiklis 2 sätestatud liidu väärtustele, mis kahjustavad või võivad kahjustada usaldusväärse finantsjuhtimise või liidu finantshuvide kaitse põhimõtet;

Muudatusettepanek 31

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 2 – lõik 1 – punkt c

Komisjoni ettepanek

(c) „valitsemissektori üksus“ – iga avaliku sektori asutus igal valitsemistasandil, sealhulgas riiklik, piirkondlik ja kohalik ametiasutus, aga ka liikmesriigi organisatsioon määruse (EL, Euratom) nr [...] („finantsmäärus“) [artikli 2 punkti 42] tähenduses.

Muudatusettepanek

(c) „valitsemissektori üksus“ – iga avaliku sektori asutus igal valitsemistasandil, sealhulgas riiklik, piirkondlik ja kohalik ametiasutus, aga ka liikmesriigi organisatsioon ***Euroopa Parlamendi ja nõukogu*** määruse (EL, Euratom) ***2018/1046***^{1a} („finantsmäärus“) artikli 2 punkti 42 tähenduses.

^{1a} ***Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrus (EL, Euratom) 2018/1046, mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr 223/2014 ja (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012 (ELT L 193, 30.7.2018, lk 1).***

Muudatusettepanek 32

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 2 a (uus)

Artikkel 2 a

Üldistunud puudused

Üldistunud puuduseks õigusriigi toimimises loetakse eelkõige järgmine tegevus, mis kahjustab või võib kahjustada usaldusväärse finantsjuhtimise või liidu finantshuvide kaitse põhimõtet:

(a) kohtusüsteemi sõltumatuse ohustamine, sh mis tahes piirangute kehtestamine kohtute võimele täita iseseisvalt oma ametiülesandeid väljastpoolt tuleva sekkumisega sõltumatuse tagatistesse, kohtuotsuste tegemise takistamisega väljastpoolt tulevate korralduste alusel, kohtute töötajate määramise ja ametiaja meelevaldse läbivaatamisega või kohtute töötajate mõjutamisega mis tahes viisil, mis kahjustab nende erapooletust või millega rikutakse juristide sõltumatust;

(b) suutmatus ennetada või korrigeerida avaliku sektori asutuste, sealhulgas õiguskaitseasutuste õigusvastaseid otsuseid või määrata selliste otsuste eest karistusi, keeldumine võimaldada rahalisi vahendeid ja inimressursse, kahjustades sellega asutuste nõuetekohast toimimist, või suutmatus tagada huvide konflikti puudumine;

(c) õiguskaitsevahendite kättesaadavuse ja mõjususe piiramine, muu hulgas piiravate menetlusnõuete kaudu, kohtuotsuste puudulik rakendamine või õigusrikkumiste mõjusa uurimise, nende eest süüdistuse esitamise või nende eest karistuste määramise piiramine;

(d) liidu liikmesusega seotud kohustusi puudutava liikmesriigi haldussuutlikkuse ohustamine, millega ohustatakse muu hulgas suutlikkust täita tulemuslikult eeskirju, standardeid ja poliitikat, mis moodustavad liidu õigustiku;

(e) meetmed, millega nõrgendatakse juristi ja kliendi vahelise konfidentsiaalse suhtluse kaitset.

(Vt artikli 3 lõike 2 kohta tehtud muudatusettepanekut.)

Muudatusettepanek 33

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 3 – pealkiri**

Komisjoni ettepanek

Meetmed

Muudatusettepanek

Liidu finantshuvide ohustamine

Muudatusettepanek 34

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 3 – lõige 1 – sissejuhatav osa**

Komisjoni ettepanek

1. *Kui liikmesriigis esineb õigusriigi toimimises üldistunud puudus, mis kahjustab või ohustab kahjustada usaldusväärse finantsjuhtimise või liidu finantshuvide kaitse põhimõtet, tuleb võtta asjakohaseid meetmeid, eelkõige juhul kui ohus on:*

Muudatusettepanek

1. *Võidakse kindlaks määrata liikmesriigis esinev üldistunud puudus õigusriigi toimimises, kui see mõjutab või võib mõjutada eelkõige üht või mitut järgmistest asjaoludest:*

Muudatusettepanek 35

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 3 – lõige 1 – punkt a**

Komisjoni ettepanek

(a) asjaomase liikmesriigi selliste avaliku sektori asutuste nõuetekohane toimimine, kes täidavad liidu eelarvet, eelkõige korraldavad riigihankeid või toimetavad toetuste andmise menetlusi ning teevad järelevalvet ja kontrolli;

Muudatusettepanek

(a) asjaomase liikmesriigi selliste avaliku sektori asutuste nõuetekohane toimimine, kes täidavad liidu eelarvet, eelkõige korraldavad riigihankeid või toimetavad toetuste andmise menetlusi;

Muudatusettepanek 36

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 3 – lõige 1 – punkt a a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(a a) turumajanduse nõuetekohane toimimine, millega austatakse konkurentsi- ja turujõude liidus ning täidetakse tulemuslikult liikmesuskohustusi, pidades muu hulgas kinni poliitilise, majandus- ja rahaliidu eesmärgist;

Muudatusettepanek 37

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 3 – lõige 1 – punkt a b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(a b) finantskontrolli, seiret ning sise- ja välisauditeid tegevate asutuste nõuetekohane toimimine ning mõjusate ja läbipaistvate finantsjuhtimis- ja aruandlussüsteemide nõuetekohane toimimine;

Muudatusettepanek 38

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 3 – lõige 1 – punkt b

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(b) uurimistalituste ja prokuratuuri nõuetekohane toimimine seoses pettuse *eest süüdistuse esitamise*, korrupsiooni või liidu eelarve täitmisega seotud muude liidu õiguse *rikkumistega*;

(b) uurimistalituste ja prokuratuuri nõuetekohane toimimine seoses pettuse, *sh maksupettuse*, korrupsiooni või liidu eelarve täitmisega seotud muude liidu õiguse *rikkumiste eest süüdistuse esitamisega*;

Muudatusettepanek 39

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 3 – lõige 1 – punkt c

Komisjoni ettepanek

(c) tõhus kohtulik kontroll, mida teevad sõltumatud kohtud punktides a ja b osutatud asutuste tegevuse või tegevusetuse üle;

Muudatusettepanek

(c) tõhus kohtulik kontroll, mida teevad sõltumatud kohtud punktides a, **a b** ja b osutatud asutuste tegevuse või tegevusetuse üle;

Muudatusettepanek 40

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 3 – lõige 1 – punkt d

Komisjoni ettepanek

(d) pettuse, korruptsiooni või liidu eelarve täitmiseiga seotud muude liidu õiguse rikkumiste ennetamine või nende eest karistamine ning vahendite saajatele tõhusate ja hoiatavate karistuste määramine siseriiklike kohtute või haldusasutuste poolt;

Muudatusettepanek

(d) pettuse, **sh maksupettuse**, korruptsiooni või liidu eelarve täitmiseiga seotud muude liidu õiguse rikkumiste ennetamine või nende eest karistamine ning vahendite saajatele tõhusate ja hoiatavate karistuste määramine siseriiklike kohtute või haldusasutuste poolt;

Muudatusettepanek 41

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 3 – lõige 1 – punkt e a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(e a) maksupettuse ja maksukonkurentsi ennetamine või selle eest karistamine ja nende asutuste nõuetekohane toimimine, kes aitavad kaasa halduskoostööle maksuküsimustes;

Muudatusettepanek 42

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 3 – lõige 1 – punkt f

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(f) tõhus ja õigeaegne koostöö Euroopa Pettustevastase Ameti ja Euroopa Prokuratuuriga nende uurimiste või süüdistuste esitamise raames vastavalt nende asjaomastele õigusaktidele ja lojaalse koostöö põhimõttele.

(f) tõhus ja õigeaegne koostöö Euroopa Pettustevastase Ameti ja, *kui asjaomane liikmesriik selles osaleb, siis* Euroopa Prokuratuuriga nende uurimiste või süüdistuste esitamise raames vastavalt nende asjaomastele õigusaktidele ja lojaalse koostöö põhimõttele;

Muudatusettepanek 43

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 3 – lõige 1 – punkt f a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(f a) liidu eelarve nõuetekohane täitmine pärast põhiõiguste süsteemset rikkumist;

Muudatusettepanek 44

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 3 – lõige 2**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2. Üldistunud puudusena õigusriigi toimimises võib käsitada eelkõige järgmist:

välja jäetud

(a) kohtute sõltumatuse ohustamine;

(b) suutmatus ennetada või korrigeerida avaliku sektori asutuste, sealhulgas õiguskaitseasutuste meelevaldseid otsuseid või määrata selliste otsuste eest karistusi, keeldumine võimaldada rahalisi vahendeid ja inimressursse, kahjustades sellega asutuste nõuetekohast toimimist, või suutmatus tagada huvide konflikti puudumine;

(c) õiguskaitsevahendite kättesaadavuse ja tõhususe piiramine, muu hulgas piiravate menetlusnõuete kaudu, kohtuotsuste puudulik

rakendamise või õigusrikkumiste tõhusa uurimise, nende eest süüdistuse esitamise või nende eest karistuste määramise piiramine.

(Vt muudatusettepanekut artikli 2 a (uus) kohta.)

Muudatusettepanek 45

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 3 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 3 a

Sõltumatute ekspertide kolleegium

1. Komisjon moodustab sõltumatute ekspertide kolleegiumi (edaspidi „kolleegium“).

Sinna kuuluvad sõltumatud riigiõiguse ning finants- ja eelarveküsimuste eksperdid. Iga liikmesriigi parlament nimetab ühe eksperdi ja Euroopa Parlament nimetab viis eksperti. Kolleegiumi koosseisus tuleb tagada sooline tasakaal.

Kui see on asjakohane, võib vastavalt lõikes 6 osutatud töökorrale kutsuda kolleegiumisse vaotlejaks asjaomaste organisatsioonide ja võrgustike, nt teaduste ja humanitaarteaduste akadeemiate Euroopa föderatsiooni, inimõiguste edendamise ja kaitse eest vastutavate riigiasutuste Euroopa võrgustiku, Euroopa Nõukogu organite, Euroopa Nõukogu kohtute efektiivsust hindava komisjoni, Euroopa Advokatuuride ja Õigusliitude Nõukogu, maksuõigusvõrgustiku, Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni, Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsiooni ning Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni esindajaid.

2. Kolleegiumi nõuandvate ülesannete eesmärk on aidata komisjonil selgitada välja liikmesriigis esinevad

üldistunud puudused õigusriigi toimimises, mis kahjustavad või võivad kahjustada usaldusväärse finantsjuhtimise või liidu finantshuvide kaitse põhimõtet.

Kolleegium hindab igal aastal olukorda kõigis liikmesriikides kvantitatiivsete ja kvalitatiivsete kriteeriumide ja teabe alusel, võttes nõuetekohaselt arvesse artikli 5 lõikes 2 osutatud teavet ja suuniseid.

3. Igal aastal avaldab kolleegium kokkuvõtte oma järeldustest.

4. Nõuandvat ülesannet täites ja võttes arvesse lõikes 2 esitatud kaalutluste tulemusi, võib kolleegium esitada oma arvamuse liikmesriigis esineva üldistunud puuduse kohta õigusriigi toimimises.

Arvamuse esitamisel püüab kolleegium saavutada konsensuse. Kui konsensusele ei jõuta, väljendab kolleegium oma arvamust oma liikmete lihthääleenamusega.

5. Komisjon võtab rakendusaktide vastuvõtmisel vastavalt artikli 5 lõikele 6 ja artikli 6 lõikele 2 arvesse kõiki asjakohaseid arvamusi, mille kolleegium on esitanud kooskõlas käesoleva artikli lõikega 4.

6. Kolleegium valib oma liikmete hulgast esimehe. Kolleegium kehtestab oma töökorra.

Muudatusettepanek 46

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 4 – pealkiri**

Komisjoni ettepanek

Meetmete sisu

Muudatusettepanek

Liidu eelarve kaitsmise meetmed

Muudatusettepanek 47

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 4 – lõige 1 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

1. *Ühe järgneva asjakohase meetme või mitu sellist meedet* võib vastu võtta,

Muudatusettepanek

1. *Kui artikli 3 tingimused on täidetud*, võib vastu võtta *ühe või mitu järgmistest meetmetest*:

Muudatusettepanek 48

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 4 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

3. Võetud meetmed peavad olema proportsionaalsed õigusriigi toimimises esineva üldistunud puuduse laadi, raskusastme ja ulatusega. Meetmed peaksid olema võimalikult suurel määral suunatud puuduse tõttu kahjustunud või potentsiaalselt kahjustunud liidu meetmetele.

Muudatusettepanek

3. Võetud meetmed peavad olema proportsionaalsed õigusriigi toimimises esineva üldistunud puuduse laadi, raskusastme, *kestuse* ja ulatusega. Meetmed peaksid olema võimalikult suurel määral suunatud puuduse tõttu kahjustunud või potentsiaalselt kahjustunud liidu meetmetele.

Muudatusettepanek 49

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 4 – lõige 3 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

3 a. Komisjon annab lõplike vahendite või toetuste saajate huvides teavet ja suuniseid lõikes 2 osutatud liikmesriikide kohustuste kohta veebisaidi või internetiportaali kaudu.

Ühtlasi annab komisjon samal veebisaidil või portaalil lõplike vahendite või toetuste saajatele piisavad vahendid, et teavitada komisjoni nende kohustuste mis tahes rikkumisest, mis nende lõplike vahendite või toetuste saajate arvates neid otseselt mõjutab. Käesolevat lõiget kohaldatakse viisil, mis tagab liidu õiguse rikkumisest teatavate isikute kaitse kooskõlas direktiivis XXX (direktiiv liidu õiguse

rikkumisest teatavate isikute kaitse kohta) sätestatud põhimõtetega. Komisjon võib kõnealuse lõike kohaselt lõplike vahendite või toetuste saajate esitatud teavet arvesse võtta üksnes juhul, kui sellega on kaasas tõend selle kohta, et asjaomane lõplike vahendite või toetuste saaja on esitanud pädevale asutusele ametliku kaebuse.

Muudatusettepanek 50

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 4 – lõige 3 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

3 b. *Komisjon tagab lõplike vahendite või toetuste saajate lõike 3 a kohaselt esitatud teabe põhjal, et kõik summad, mida valitsusemissektori üksused või liikmesriigid peavad lõike 2 kohaselt maksuma, makstakse lõplike vahendite või toetuste saajatele välja.*

Vajaduse korral:

(a) finantsmääruse artikli 62 lõike 1 punkti c kohaselt hallatavate liidu eelarvest eraldatud rahaliste vahendite puhul teeb komisjon järgmist:

i) nõuab tagasi maksed, mis tehti finantsmääruse artikli 62 lõike 1 punkti c alapunktides v-vii osutatud asutustele summas, mis on võrdne summaga, mida ei makstud kõnealuse artikli lõiget 2 rikkudes välja lõplike vahendite või toetuste saajatele;

ii) kannab nõukogu määruse XXX (mitmeaastase finantsraamistiku määrus) artiklis 12 osutatud liidu reservi üle summa, mis on võrdne eelmises punktis osutatud summaga. Nimetatud summat käsitatakse kasutamata jäänud varuna nõukogu määruse XXX (mitmeaastase finantsraamistiku määrus) artikli 12 lõike 1 punkti a tähenduses ning see võetakse kasutusele nõukogu määruse XXX (mitmeaastase finantsraamistiku määrus)

artikli 12 lõike 2 kohaselt nii palju kui võimalik kõnealuse artikli lõikes 2 osutatud lõplike vahendite ja toetuste saajate kasuks;

(b) finantsmääruse artikli 62 lõike 1 punkti b kohaselt hallatavate liidu eelarvest eraldatud rahaliste vahendite puhul:

i) kõnealuse artikli lõikes 2 osutatud valitsusasutuste või liikmesriikide kohustust käsitatakse liikmesriikide kohustusena määruse XXX (ühissätete määrus) [artikli 63] tähenduses. Kohustuse rikkumist käsitletakse vastavalt määruse XXX (ühissätete määrus) [artiklile 98];

ii) komisjon kannab määruse (EL) nr XXX (mitmeaastase finantsraamistiku määrus) artiklis 12 osutatud liidu reservi üle summa, mis saadakse fondide vähenenud toetuse arvelt programmile XXX määruse XXX (ühissätete määrus) [artikli 98] alusel. Nimetatud summat käsitatakse kasutamata jäänud varuna nõukogu määruse XXX (mitmeaastase finantsraamistiku määrus) artikli 12 punkti a tähenduses ning see võetakse kasutusele nõukogu määruse XXX (mitmeaastase finantsraamistiku määrus) artikli 12 lõike 2 kohaselt nii palju kui võimalik kõnealuse artikli lõikes 2 osutatud lõplike vahendite ja toetuste saajate kasuks.

Muudatusettepanek 51

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 5 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Kui komisjon leiab, et tal on piisavalt alust arvata, et artiklis 3 sätestatud tingimused on täidetud, saadab ta asjaomasele liikmesriigile kirjaliku teate, milles on esitatud komisjoni arvamuse

Muudatusettepanek

1. Kui komisjon leiab **kolleegiumi arvamust arvesse võttes**, et tal on piisavalt alust arvata, et artiklis 3 sätestatud tingimused on täidetud, saadab ta asjaomasele liikmesriigile kirjaliku teate,

aluseks olevad põhjused.

milles on esitatud komisjoni arvamuse aluseks olevad põhjused. **Komisjon annab Euroopa Parlamendile ja nõukogule igast sellisest teatest ning selle sisust viivitamata teada.**

Muudatusettepanek 52

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 5 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. **Komisjon võib võtta** arvesse kogu asjakohast teavet, sealhulgas Euroopa Liidu Kohtu otsuseid, kontrollikoja aruandeid ning asjaomaste rahvusvaheliste organisatsioonide järeldusi ja soovitusi.

Muudatusettepanek

2. **Hinnates, kas artikli 3 tingimused on täidetud, võtab komisjon** arvesse kogu asjakohast teavet, sealhulgas **kolleegiumi arvamusi**, Euroopa Liidu Kohtu otsuseid, **Euroopa Parlamendi resolutsioone**, kontrollikoja aruandeid ning asjaomaste rahvusvaheliste organisatsioonide **ja võrgustike** järeldusi ja soovitusi. **Komisjon võtab samuti arvesse liidu ühinemisläbirääkimiste kontekstis kasutatud kriteeriume, eeskätt õigustiku peatükke, mis käsitlevad kohtusüsteemi ja põhiõigusi, õigust, vabadust ja turvalisust, finantskontrolli ja maksustamist, ning suuniseid, mida kasutatakse koostöö- ja kontrollimehhanismi kontekstis liikmesriigi edusammude jälgimiseks.**

Muudatusettepanek 53

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 5 – lõige 4

Komisjoni ettepanek

4. Asjaomane liikmesriik edastab **kogu** nõutava teabe ja võib esitada märkusi komisjoni määratud tähtaja jooksul, mis ei tohi olla lühem kui **1 kuu** alates komisjoni arvamuse teatavakstegemisest. Oma märkustes võib liikmesriik teha ettepaneku võtta parandusmeetmeid.

Muudatusettepanek

4. Asjaomane liikmesriik edastab nõutava teabe ja võib esitada märkusi komisjoni määratud tähtaja jooksul, mis ei tohi olla lühem kui **üks kuu ega pikem kui kolm kuud** alates komisjoni arvamuse teatavakstegemisest. Oma märkustes võib liikmesriik teha ettepaneku võtta parandusmeetmeid.

Muudatusettepanek 54

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 5 – lõige 5

Komisjoni ettepanek

5. Otsustades selle üle, kas *esitada ettepanek asjakohaste meetmete võtmise otsuse* kohta, võtab komisjon arvesse saadud teavet, asjaomase liikmesriigi esitatud märkusi ja ette pandud parandusmeetmete piisavust.

Muudatusettepanek

5. Otsustades selle üle, kas *võtta vastu otsus artiklis 4 osutatud mis tahes meetmete* kohta, võtab komisjon arvesse saadud teavet, asjaomase liikmesriigi esitatud märkusi ja ette pandud parandusmeetmete piisavust. *Komisjon otsustab saadud teabe kohaste järeelmeetmete üle soovitusliku tähtaja (ühe kuu) jooksul ning igal juhul mõistliku aja jooksul alates nimetatud teabe saamise kuupäevast.*

Muudatusettepanek 55

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 5 – lõige 5 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

5 a. Komisjon võtab kehtestatavate meetmete proportsionaalsuse hindamisel nõuetekohaselt arvesse lõikes 2 osutatud teavet ja suuniseid.

Muudatusettepanek 56

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 5 – lõige 6

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

6. Kui komisjon leiab, et üldistunud puudus õigusriigi toimimises on tuvastatud, *esitab ta nõukogule ettepaneku asjakohaseid meetmeid käsitleva rakendusakti kohta.*

6. Kui komisjon leiab, et üldistunud puudus õigusriigi toimimises on tuvastatud, *võtab ta artiklis 4 osutatud meetmete kohta otsuse vastu rakendusakti abil.*

Muudatusettepanek 57

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 5 – lõige 6 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

6 a. *Samal ajal kui komisjon võtab vastu otsuse, esitab ta Euroopa Parlamendile ja nõukogule ettepaneku paigutada eelarvereservi ümber vastuvõetud meetmete väärtusega samaväärne summa.*

Muudatusettepanek 58

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 5 – lõige 6 b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

6 b. *Erandina finantsmääruse artikli 31 lõigetest 4 ja 6 arutavad Euroopa Parlament ja nõukogu ümberpaigutamise ettepanekut nelja nädala jooksul alates selle vastuvõtmisest mõlemas institutsioonis. Ümberpaigutamise ettepanek loetakse heakskiidetuks, kui Euroopa Parlament seda antud häälte enamusega või kui nõukogu seda kvalifitseeritud häälteenamusega nelja nädala jooksul ei muuda ega tagasi ei liikka. Juhul kui Euroopa Parlament või nõukogu muudab ümberpaigutamise ettepanekut, kohaldatakse finantsmääruse artikli 31 lõiget 8.*

Muudatusettepanek 59

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 5 – lõige 6 c (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

6 c. *Lõikes 6 osutatud otsus jõustub juhul, kui ei Euroopa Parlament ega nõukogu ümberpaigutamise otsust*

lõikes 6 b osutatud ajavahemiku jooksul tagasi ei lükka.

Muudatusettepanek 60

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 5 – lõige 7

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

7. Otsus loetakse nõukogu poolt vastuvõetuks juhul, kui nõukogu ei ole kvalifitseeritud häälteenamusega otsustanud komisjoni ettepaneku tagasi lükata ühe kuu jooksul pärast selle vastuvõtmist komisjonis.

välja jäetud

Muudatusettepanek 61

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 5 – lõige 8

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

8. Nõukogu võib kvalifitseeritud häälteenamusega komisjoni ettepanekut muuta ja muudetud teksti nõukogu otsusena vastu võtta.

välja jäetud

Muudatusettepanek 62

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 6 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1. Asjaomane liikmesriik võib igal ajal esitada komisjonile tõendeid selle kohta, et üldistunud puudus õigusriigi toimimises on kõrvaldatud või olemast lakanud.

1. Asjaomane liikmesriik võib igal ajal esitada komisjonile *ametliku teate, mis sisaldab* tõendeid selle kohta, et üldistunud puudus õigusriigi toimimises on kõrvaldatud või olemast lakanud.

Muudatusettepanek 63

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 6 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. Komisjon hindab olukorda asjaomases liikmesriigis. Juhul kui üldistunud puudused õigusriigi toimimises, mis olid *asjakohaste* meetmete vastuvõtmise aluseks, on täielikult või osaliselt olemast lakanud, *esitab* komisjon *nõukogule ettepaneku võtta* vastu *otsus* nende meetmete täieliku või osalise tühistamise kohta. Kohaldatakse artikli 5 lõigetes 2, 4, 5, 6 ja 7 sätestatud menetlust.

Muudatusettepanek

2. Komisjon hindab *asjaomase liikmesriigi taotluse alusel või oma algatusel kolleegiumi arvamusi arvesse võttes* olukorda asjaomases liikmesriigis *soovitusliku tähtaja (ühe kuu) jooksul ning igal juhul mõistliku aja jooksul alates ametliku teate saamise kuupäevast*. Juhul kui üldistunud puudused õigusriigi toimimises, mis olid *artiklis 4 osutatud* meetmete vastuvõtmise aluseks, on täielikult või osaliselt olemast lakanud, *võtab* komisjon *viivitamata* vastu *otsuse* nende meetmete täieliku või osalise tühistamise kohta. *Samal ajal kui komisjon võtab vastu otsuse, esitab ta Euroopa Parlamendile ja nõukogule ettepaneku vabastada täielikult või osaliselt artikli 5 lõikes 6 a osutatud eelarveserv*. Kohaldatakse artikli 5 lõigetes 2, 4, 5, 6, *6 b* ja *6 c* sätestatud menetlust.

Muudatusettepanek 64

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 6 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

3. Juhul kui artikli 4 lõike 2 punkti b alapunktis i osutatud meede, millega peatatakse ühe või mitme programmi või selle/nende muudatuste heakskiitmine, või artikli 4 lõike 2 punkti b alapunktis ii osutatud kulukohustuste peatamise meede on tühistatud, kantakse eelarvesse peatatud kulukohustustele vastavad summad kooskõlas nõukogu määruse (EL, Euratom) nr XXXX („finantsraamistiku määrus“) artikliga 7. Aastal *n* peatatud kulukohustusi ei või kanda eelarvesse kaugemale kui aastasse *n+2*.

Muudatusettepanek

3. Juhul kui artikli 4 lõike 2 punkti b alapunktis i osutatud meede, millega peatatakse ühe või mitme programmi või selle/nende muudatuste heakskiitmine, või artikli 4 lõike 2 punkti b alapunktis ii osutatud kulukohustuste peatamise meede on tühistatud, kantakse eelarvesse peatatud kulukohustustele vastavad summad kooskõlas nõukogu määruse (EL, Euratom) nr XXXX („finantsraamistiku määrus“) artikliga 7. Aastal *n* peatatud kulukohustusi ei või kanda eelarvesse kaugemale kui aastasse *n+2*. *Alates aastast n+3 lisatakse nõukogu määruse (EL, Euratom) nr XXXX (mitmeaastast*

*finantsraamistikku käsitlev määrus)
artiklis 12 sätestatud liidu kulukohustuste
reservi peatatud kulukohustustega võrdne
summa.*

Muudatusettepanek 65

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 7**

Komisjoni ettepanek

Artikkel 7

Euroopa Parlamendi teavitamine

*Komisjon teavitab Euroopa Parlamenti
viivitamata kõigist artiklite 4 ja 5 alusel
ette pandud või vastu võetud meetmetest.*

Muudatusettepanek

välja jäetud

Muudatusettepanek 66

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 7 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 7 a

Aruandlus

*Komisjon esitab Euroopa Parlamendile ja
nõukogule hiljemalt viis aastat pärast
käesoleva määruse jõustumist aruande
määruse kohaldamise, eelkõige võetud
meetmete mõjususe kohta.*

*Aruandele lisatakse vajaduse korral
asjakohased ettepanekud.*

Muudatusettepanek 67

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 8 – lõik 1**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

*Käesolev määrus jõustub kahekümnendal
päeval pärast selle avaldamist Euroopa
Liidu Teatajas. Seda kohaldatakse alates*

*Käesolev määrus jõustub kahekümnendal
päeval pärast selle avaldamist Euroopa*

1. jaanuarist 2021.

Liidu Teatajas.

Muudatusettepanek 68

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 8 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 8 a

Lisamine finantsmäärusesse

***Käesoleva määruse sisu lisatakse
finantsmäärusesse selle järgmise
muutmise ajal.***

SELETUSKIRI

Taust

Komisjoni teatises „Uus tänapäevane mitmeaastane finantsraamistik Euroopa Liidu jaoks, mis võimaldab tõhusalt saavutada tema prioriteete ka pärast 2020. aastat“ (COM (2018) 98), rõhutatakse, et „liit põhineb õigusriigi põhimõttel ja tema väärtused on tema eksistentsi aluseks. Seepärast peab nende väärtuste austamine olema tagatud liidu kõigis poliitikavaldkondades. See hõlmab ELi eelarvet, mille puhul alusväärtuste austamine on usaldusväärse finantsjuhtimise ja tõhusa rahastamise vältimatu eeltingimus“.

Viimase aja arutelu teemaks on olnud mure seoses puudustega riikide kontrolli- ja tasakaalustussüsteemides, mis võivad kahjustada Euroopa Liidu lepingu artiklis 2 sätestatud põhiväärtuste austamist. Seda arvesse võttes on väidetud, et põhiväärtuste mitteaustamisel peaksid olema tagajärjed, sh ELi eelarvest tehtavate väljamaksete peatamine.

Täpsemalt palus Euroopa Parlament oma 14. mai 2018. aasta resolutsioonis järgmise mitmeaastase finantsraamistiku kohta komisjoni, „et komisjon esitaks ettepaneku mehhanismi kohta, mis võimaldaks trahvida liikmesriike, kes ei austa Euroopa Liidu lepingu artiklis 2 sätestatud väärtusi“. Samas hoiatas parlament, et „liidu eelarvevahendite lõplikke saajaid ei tohi mõjutada rikkumised, mille eest nemad vastutavad ei ole“.

Komisjon avaldas 2. mail 2018 2021.–2027. aasta mitmeaastase finantsraamistiku paketi lahutamatu osana seadusandliku ettepaneku kehtestada normid liidu eelarve kaitseks juhul, kui liikmesriikides esineb üldistunud puudusi õigusriigi toimimises. Ettepanek põhineb Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 322 lõike 1 punktil a, nagu finantsmääruski.

Komisjoni ettepaneku kohaselt peaks EL selleks, et kaitsta oma finantshuve finantskahju ohu eest, mis võib tuleneda üldistunud puudustest õigusriigi toimimises, saama kehtestada asjakohaseid meetmeid, mis hõlmavad ELi-poolse rahastuse peatamist, vähendamist või sellele juurdepääsu piiramist proportsionaalselt puuduste iseloomu, raskusastme ja ulatusega.

Komisjoni kavandatud meetmete võtmise menetlus on järgmine: kui on alust arvata, et esineb üldistunud puudus, teavitab komisjon esmalt asjaomast liikmesriiki ja vaatab läbi selle riigi tähelepanekud. Kui komisjon on arvamusel, et üldistunud puudus on tuvastatud, esitab ta nõukogule ettepaneku võtta vastu meetmeid käsitlev otsus ning nõukogu teeb otsuse kvalifitseeritud häälteenamust nõudva pöördhääletusega (st ettepaneku tagasilükkamiseks või muutmiseks on vaja kvalifitseeritud häälteenamust). Sama menetlust kohaldatakse ka meetmete tühistamiseks, kui puudus lakkab olemast.

Raportööride seisukoht

Raportöörid on nõus komisjoni esitatud üldeesmärkidega ja on esitanud mitu muudatusettepanekut, et ettepanekut tugevdada ja suurendada selle tõhusust alljärgnevalt.

- **Põhiväärtused ja Kopenhaageni kriteeriumid.** Artikleid 2 ja 3 tuleks muuta, selgitamaks – nagu on soovitatud Euroopa Parlamendi 14. mai 2018. aasta resolutsioonis uue mitmeaastase finantsraamistiku kohta –, et õigusriigi põhimõtetes võetakse arvesse ELi

lepingu artiklis 2 sätestatud põhiväärtusi. Hinnates ohtu, mida üldistunud puudus õigusriigi toimimises usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtetele endast kujutab, tuleb võtta arvesse Kopenhaageni kriteeriumeid – olulisi tingimusi, mida kõik kandidaatriigid peavad täitma, et saada liidu liikmesriigiks. Need kriteeriumid hõlmavad demokraatiat tagavate institutsioonide stabiilsust, õigusriigi põhimõtet, inimõigusi ning vähemuste austamist ja kaitset, toimivat turumajandust ja suutlikkust konkurentsi ja turujõududega toime tulla ning võimet võtta endale liidu liikmesusega seotud kohustused.

- **Üldistunud puuduste hindamine.** Üldistunud puuduste olemasolu hindamisel ja selleks, et tagada vastuvõetavate meetmete proportsionaalsus, peab komisjon võtma arvesse kogu asjaomast teavet, sealhulgas teavet Euroopa Parlamendilt ja sellistelt organitelt nagu Euroopa Nõukogu Veneetsia komisjon. Komisjon peab samuti võtma arvesse ühinemisläbirääkimiste kontekstis kasutatud kriteeriumeid, eeskätt peatükke, mis käsitlevad kohtusüsteemi ja põhiõigusi (23), õigust, vabadust ja turvalisust (24), finantskontrolli (32) ja maksustamist (16), ning suuniseid, mida kasutatakse koostöö- ja kontrollimehhanismi kontekstis.
- **Lõplike toetuste saajate kaitse.** Kuigi komisjoni ettepanekus täpsustatakse, et asjakohaste meetmete kehtestamine ei mõjuta valitsemissektori üksuste kohustust hallata programme või rahalisi vahendeid, eeskätt kohustust lõplike toetuste saajatele väljamakseid teha, ei ole täiesti selge, kuidas nimetatud sätet jõustada. Komisjon peaks võtma kõik asjakohased meetmed, et aidata lõplike toetuste saajatel nõudeid esitada, kui juriidilisi kohustusi ei täideta.
- **Meetmete vastuvõtmise/tühistamise menetlus ja Euroopa Parlamendi osalus.** Komisjoni ettepanekuga antakse Euroopa Parlamendile ainult õigus saada teavet iga kavandatud või vastuvõetud meetme kohta. On selge, et selle korraldusega ei austata parlamendi kui ühe eelarvapädeva institutsiooni eesõigust, arvestades kavandatud meetmete olulist mõju liidu eelarvele. Seepärast teevad raportöörid ettepaneku kehtestada tasakaalustatum mehhanism, mis asetab parlamendi ja nõukogu võrdsele positsioonile. Esildatud menetluse kohaselt võtaks komisjon oma rakendusaktiga vastu otsuse asjakohaste meetmete kohta ning esitaks samal ajal parlamendile ja nõukogule ettepaneku paigutada eelarvereservi ümber vastuvõetud meetmete väärtusega samaväärne summa. Otsus jõustuks üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ja nõukogu seda ühe kuu jooksul tagasi ei lükka. Kavandatud menetluses säilitatakse komisjoni ettepanekus sisalduv (kvalifitseeritud) häälteenamust nõudva pöördhääletuse põhimõte.
- **Muud küsimused.** Esitatakse muudatusettepanekud, et täpsustada, milles seisneb kohtusüsteemi sõltumatuse ohustamine, et muuta menetlus kindlamaks, lisades komisjoni jaoks soovituslikud tähtajad liikmesriikidelt saadud teabele reageerimiseks ning tagamaks, et kui kehtestatud meetmeid ei tühistata pärast kahte aastat, ei lähe rahalised vahendid, mille väljamaksmine on peatatud, kaotsi, vaid need lisatakse 2021.–2027. aasta mitmeaastases finantsraamistikus sätestatud liidu kulukohustuste reservi.

5.12.2018

KODANIKUVABADUSTE, JUSTIITS- JA SISEASJADE KOMISJONI ARVAMUS

eelarvekomisjonile ning eelarvekontrollikomisjonile

mis käsitleb ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus liidu eelarve kaitsmise kohta, juhul kui liikmesriikides esineb üldistunud puudusi õigusriigi toimimises (COM(2018)0324 – C8-0178/2018 – 2018/0136(COD))

Arvamuse koostaja (*): Josep-Maria Terricabras

(*) Kaasatud komisjon – kodukorra artikkel 54

MUUDATUSETTEPANEKUD

Kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon palub vastutavatel eelarvekomisjonil ja eelarvekontrollikomisjonil võtta arvesse järgmisi muudatusettepanekuid:

Muudatusettepanek 1

Ettepanek võtta vastu määrus Pealkiri

Komisjoni ettepanek

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA
NÕUKOGU MÄÄRUS

liidu eelarve kaitsmise kohta, juhul kui liikmesriikides esineb üldistunud puudusi õigusriigi toimimises

Muudatusettepanek

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA
NÕUKOGU MÄÄRUS

liidu eelarve kaitsmise kohta, juhul kui liikmesriikides esineb üldistunud puudusi õigusriigi toimimises **ja põhiõigustes**

(Muudatusettepanekut kohaldatakse kogu teksti ulatuses. Selle vastuvõtmise korral tehakse vastavad muudatused kogu tekstis.)

Muudatusettepanek 2

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 1

Komisjoni ettepanek

(1) **Õigusriik on üks neist peamistest väärtustest, millel liit rajaneb.** Euroopa Liidu lepingu artiklis 2 on meelde tuletatud, et tegemist on liikmesriikide ühiste väärtustega.

Muudatusettepanek

(1) **Liit rajaneb sellistel väärtustel nagu inimväärikuse austamine, vabadus, demokraatia, võrdsus, õigusriik ja inimõiguste, kaasa arvatud vähemuste hulka kuuluvate isikute õiguste austamine.** Euroopa Liidu (ELi) lepingu artiklis 2 on meelde tuletatud, et tegemist on liikmesriikide ühiste väärtustega **ühiskonnas, kus valitsevad pluralism, mittediskrimineerimine, sallivus, õiglus, solidaarsus ning naiste ja meeste võrdõiguslikkus.**

Muudatusettepanek 3

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(1 a) **Demokraatia, õigusriik ja põhiõigused on kolmepoolses suhtes ning et need tugevdavad üksteist ja kaitsevad üheskoos liidu ja liikmesriikide põhiseaduslikku tuuma. Liidu piires ei saa olla väärtuste hierarhiat. Toimiva demokraatia, tugevate ja vastutavate institutsioonide, läbipaistva ja kaasava otsuste tegemise ning tõhusa õigusriigi vastastikune sõltuvus on inimõiguste tulemusliku austamise seisukohast väga olulised ja vastupidi. ELi lepingu artiklite 2 ja 6 kohaselt peavad liikmesriigid õigusriigi põhimõtteid, põhiõigusi ja demokraatiat täielikult austama, kaitsma ja edendama.**

Muudatusettepanek 4

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 2

(2) Õigusriigi põhimõtte kohaselt peavad kõik avalikku võimu esindavad asutused tegutsema seadusega paika pandud piirides, kooskõlas **demokraatlike väärtuste** ja **põhiõigustega** ning sõltumatute ja erapooletute kohtute järelevalve all. Eelkõige nõutakse, et tuleb järgida seaduslikkuse,⁷ õiguskindluse,⁸ täidesaatva võimu omavoli keelamise,⁹ võimude lahususe¹⁰ ning **tõhusa** ja **sõltumatu kohtuliku kaitse**¹¹ põhimõtet¹².

⁷ Euroopa Kohtu otsus, 29. aprill 2004, CAS Succhi di Frutta, C-496/99 P, ECLI:EU:C:2004:236, punkt 63.

⁸ Euroopa Kohtu otsus, 12. november 1981, Amministrazione delle finanze dello Stato versus Srl Meridionale Industria Salumi ja teised; Ditta Italo Orlandi & Figlio ja Ditta Vincenzo Divella versus Amministrazione delle finanze dello Stato. Liidetud kohtuasjad 212 kuni 217/80, ECLI:EU:C:1981:270, punkt 10.

⁹ Euroopa Kohtu otsus, 21. september 1989, Hoechst, liidetud kohtuasjad 46/87 ja 227/88, ECLI:EU:C:1989:337, punkt 19.

¹⁰ Euroopa Kohtu otsus, 10. november 2016, Kovalkovas, C-477/16, ECLI:EU:C:2016:861, punkt 36; Euroopa Kohtu otsus, 10. november 2016, PPU Poltorak, C-452/16, ECLI:EU:C:2016:858, punkt 35; ning Euroopa Kohtu otsus, 22. detsember 2010, DEB, C-279/09, ECLI:EU:C:2010:811, punkt 58.

¹¹ Euroopa Kohtu otsus, 27. veebruar 2018, Associação Sindical dos Juizes Portugueses vs. Tribunal de Contas, C-64/16, ECLI:EU:C:2018:117, punktid 31 ja 40–41.

¹² Komisjoni teatis „ELi uus õigusriigi

(2) Õigusriigi põhimõtte kohaselt peavad kõik avalikku võimu esindavad asutused tegutsema seadusega paika pandud piirides, kooskõlas **demokraatia põhimõtete** ja **põhiõiguste austamisega** ning sõltumatute ja erapooletute kohtute järelevalve all. Eelkõige nõutakse, et tuleb järgida seaduslikkuse⁷, **sh õigusaktide läbipaistva, vastutustundliku ja demokraatliku jõustamise protsessi**, õiguskindluse⁸, täidesaatva võimu omavoli keelamise⁹, võimude lahususe¹⁰, ning **sõltumatus** ja **erapooletus kohtus**¹¹ **õiguskaitse kättesaadavuse** põhimõtet¹².

⁷ Euroopa Kohtu otsus, 29. aprill 2004, CAS Succhi di Frutta, C-496/99 P, ECLI:EU:C:2004:236, punkt 63.

⁸ Euroopa Kohtu otsus, 12. november 1981, Amministrazione delle finanze dello Stato versus Srl Meridionale Industria Salumi ja teised; Ditta Italo Orlandi & Figlio ja Ditta Vincenzo Divella versus Amministrazione delle finanze dello Stato. Liidetud kohtuasjad 212 kuni 217/80, ECLI:EU:C:1981:270, punkt 10.

⁹ Euroopa Kohtu otsus, 21. september 1989, Hoechst, liidetud kohtuasjad 46/87 ja 227/88, ECLI:EU:C:1989:337, punkt 19.

¹⁰ Euroopa Kohtu otsus, 10. november 2016, Kovalkovas, C-477/16, ECLI:EU:C:2016:861, punkt 36; Euroopa Kohtu otsus, 10. november 2016, PPU Poltorak, C-452/16, ECLI:EU:C:2016:858, punkt 35; ning Euroopa Kohtu otsus, 22. detsember 2010, DEB, C-279/09, ECLI:EU:C:2010:811, punkt 58.

¹¹ Euroopa Kohtu otsus, 27. veebruar 2018, Associação Sindical dos Juizes Portugueses vs. Tribunal de Contas, C-64/16, ECLI:EU:C:2018:117, punktid 31 ja 40–41;

¹² Komisjoni teatis „ELi uus õigusriigi

Muudatusettepanek 5

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 2 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(2 a) Liikmesriigid peaksid järgima ja viljelema õigusriigi väärtust ning näitama eeskuju, liikudes õigusriigi jagatud kultuuri poole, mis on Euroopa projekti kui terviku õiguspärasuse oluline tingimus ja peamine tingimus kodanike usalduse loomiseks liidu vastu. Õigusriigi nõrgenemine ühes liikmesriigis mõjutab negatiivselt õigusriiki kogu liidus tervikuna.

Muudatusettepanek 6

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 2 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(2 b) Liidus on põhiõigused sätestatud eelkõige Euroopa Liidu põhiõiguste hartas, millel vastavalt ELi lepingu artiklile 6 on aluslepingutega samaväärne õigusjõud ning sellest tulenevalt tuleb hartat järgida kõigis liidu õigusaktides, sealhulgas käesolevas määruses. Kohustus põhiõigusi austada, kaitsta ja edendada on sätestatud ka mitmes rahvusvahelises inimõigusi käsitlevas lepingus, sealhulgas Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsioonis, Euroopa sotsiaalharta, selle lisaprotokollis ja selle läbivaadatud versioonis.

Muudatusettepanek 7

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 3

Komisjoni ettepanek

(3) **Õigusriik on eeltingimus kaitsmaks teisi põhiväärtusi, millele liit rajaneb, näiteks vabadust, demokraatiat, võrdsust ja inimõiguste austamist. Õigusriigi põhimõtte austamine on lahutamatult seotud demokraatia ja põhiõiguste austamisega: ei saa olla demokraatiat ja põhiõiguste austamist ilma õigusriigi põhimõtte austamiseta ja vastupidi.**

Muudatusettepanek

välja jäetud

Muudatusettepanek 8

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 4

Komisjoni ettepanek

(4) Millal iganes liikmesriigid liidu eelarvet täidavad ja ükskõik millist meetodit nad täitmiseks kasutavad, eeldab Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 317 kätkevad usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtte järgimine olulisel määral õigusriigi põhimõtte austamist.

Muudatusettepanek

(4) Millal iganes liikmesriigid liidu eelarvet täidavad ja ükskõik millist meetodit nad täitmiseks kasutavad, eeldab Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 317 kätkevad usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtte järgimine olulisel määral õigusriigi põhimõtte **ja põhiõiguste** austamist.

Muudatusettepanek 9

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 6

Komisjoni ettepanek

(6) **Kohtuorganid peaksid tegutsema sõltumatult ja erapooletult ning uurimistalitused ja prokuratuur peaksid olema suutelised oma ülesandeid nõuetekohaselt täitma. Neid tuleks toetada piisavate ressursside ja menetlustega, mis**

Muudatusettepanek

(6) **Kohtusüsteemi sõltumatus ja erapooletus peaks olema alati tagatud ning uurimistalitused ja prokuratuur peaksid olema suutelised oma ülesandeid nõuetekohaselt täitma. Neid tuleks toetada piisavate ressursside ja menetlustega, mis**

aitaksid neil tõhusalt toimida ja täiel määral austada õigust õiglasele kohtumenetlusele. Need tingimused peavad olema täidetud, et tagada miinimumkaitse avaliku sektori asutuste õigusvastaste ja meelevaldsete otsuste vastu, mis võivad *kahjustada liidu finantshuve*.

Muudatusettepanek 10

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 8

Komisjoni ettepanek

(8) Õigusriigi põhimõtte *austamine ei ole* oluline *ainult* liidu *kodanike jaoks, vaid ka ärialgatuste*, innovatsiooni ja investeringute *jaoks* ning *selleks*, et *siseturg saaks nõuetekohaselt toimida, sest see turg edeneb kõige paremini kindlas õigus- ja institutsioonilises raamistikus*.

Muudatusettepanek 11

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 9

Komisjoni ettepanek

(9) ELi lepingu artiklis 19, milles täpsustatakse sama lepingu artiklis 2 sätestatud õigusriigi väärtust, on nõutud, et liikmesriigid näeksid ette tulemusliku

aitaksid neil tõhusalt toimida ja täiel määral austada õigust õiglasele kohtumenetlusele. Need tingimused peavad olema täidetud, et tagada miinimumkaitse avaliku sektori asutuste õigusvastaste ja meelevaldsete otsuste vastu, mis võivad *neid põhimõtteid kahjustada*.

Muudatusettepanek

(8) Õigusriigi põhimõtte *ja põhiõiguste austamine on* oluline, *et võimaldada kodanikel liidu demokraatlikus elus täielikult osaleda. See on samuti oluline ettevõtluse, ettevõtlusalgatuste, innovatsiooni ja investeringute seisukohast ning õigustel põhineva ja tõrgeteta toimiva siseturu edendamiseks. Siseturg vajab stabiilset õiguslikku ja institutsioonilist raamistikku, et tagada usaldus kõigi osalejate vahel, realiseerida kogu oma potentsiaal ja saavutada kestlik pikaajaline majanduskasv. Olukorras, kus liikmesriik ei taga enam õigusriigi või põhiõiguste austamist, on liit ja liikmesriigid kohustatud kaitsma aluslepingute terviklikkust ja kohaldamist ning kaitsma kõigi nende jurisdiktsiooni kuuluvate isikute õigusi*.

Muudatusettepanek

(9) ELi lepingu artiklis 19, milles täpsustatakse sama lepingu artiklis 2 sätestatud õigusriigi väärtust, on nõutud, et liikmesriigid näeksid ette tulemusliku

õiguskaitse liidu õigusega hõlmatud, sealhulgas liidu eelarve täitmisega seotud valdkondades. See, et eksisteerib tõhus kohtulik kontroll, millega tagatakse liidu õiguse järgimine, on juba iseenesest üks õigusriigi tunnus ja eeldab sõltumatuid kohtuid¹³. Kohtute sõltumatuse säilitamine on väga oluline, nagu on kinnitatud ka Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikli 47 teises lõigus¹⁴. See kehtib eelkõige meetmete, lepingute või muude dokumentide kohtuliku kontrolli kohta, *kui nendest* tuleneb mõni avaliku sektori kulutus või võlg, muu hulgas *riigihangete* kontekstis, millega seotud vaidlused võib samuti kohtusse anda.

¹³ Kohtuasi C-64/16, punktid 32–36.

¹⁴ Kohtuasi C-64/16, punktid 40-41.

Muudatusettepanek 12

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 10

Komisjoni ettepanek

(10) Seega on olemas selge seos õigusriigi põhimõtte austamise ja liidu eelarve tõhusa täitmise vahel kooskõlas usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtetega.

Muudatusettepanek 13

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 11

õiguskaitse liidu õigusega hõlmatud, sealhulgas liidu eelarve täitmisega seotud valdkondades. *Kohtusüsteemide tõhusus on õigusriigi keskne aspekt ning see on oluline, et tagada võrdne kohtlemine, karistada valitsuse kuritarvitamisi ja ennetada meelevaldsust.* See, et eksisteerib tõhus kohtulik kontroll, millega tagatakse liidu õiguse järgimine, on juba iseenesest üks õigusriigi tunnus ja eeldab sõltumatuid kohtuid¹³. *Õiguse tagamine tõhusale õiguskaitsevahendile ja õiglasele kohtulikule arutamisele ning* kohtute sõltumatuse säilitamine on väga oluline, nagu on kinnitatud ka Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikli 47 teises lõigus¹⁴. See kehtib eelkõige *selliste* meetmete, lepingute või muude dokumentide kohtuliku kontrolli kohta, *millest* tuleneb mõni avaliku sektori kulutus või võlg, muu hulgas *hankemenetluste* kontekstis, millega seotud vaidlused võib samuti kohtusse anda.

¹³ Kohtuasi C-64/16, punktid 32–36.

¹⁴ Kohtuasi C-64/16, punktid 40-41.

Muudatusettepanek

(10) Seega on olemas selge seos õigusriigi põhimõtte *ja põhiõiguste* austamise ja liidu eelarve tõhusa täitmise vahel kooskõlas usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtetega.

Komisjoni ettepanek

(11) Liikmesriikides õigusriigi toimimises esinevad üldistunud puudused, **mis häirivad eelkõige avaliku sektori asutuste nõuetekohast toimimist ja tõhusat kohtulikku kontrolli, võivad liidu finantshuve tugevasti kahjustada.**

Muudatusettepanek

(11) Liikmesriikides õigusriigi toimimises **ja põhiõigustes** esinevad üldistunud puudused **võivad liidu finantshuve tugevasti kahjustada, eelkõige nende eeskirjade eiramise puhul, mis on seotud liidu eelarve kulutustega ning kodanike õiguste ja huvidega, olenemata sellest, kus nad elavad.**

Muudatusettepanek 14

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 12

Komisjoni ettepanek

(12) Üldistunud puuduse tuvastamine nõuab komisjonilt kvalitatiivset hinnangut. **See hinnang võib põhineda** tabel, mis pärineb kõigist kättesaadavatest allikatest ja tunnustatud asutustelt, sealhulgas Euroopa Liidu Kohtu otsustel, kontrollikoja aruannetel ning asjaomaste rahvusvaheliste organisatsioonide ja võrgustike, näiteks Euroopa Nõukogu organite ning Euroopa ülemkohtute ja kohtute nõukogude võrgustike järeldestel ja soovitudel.

Muudatusettepanek

(12) Üldistunud puuduse tuvastamine nõuab komisjonilt kvalitatiivset, **objektiivset, läbipaistvat, mittepolitiseeritud ja erapooletut** hinnangut, **mis põhineb konkreetsetel tõenditel ja mille andmisel on talle abiks sõltumatute ekspertide esinduslik rühm. Kõigi liikmesriikide iga-aastane hinnang peaks põhinema** tabel, mis pärineb kõigist kättesaadavatest allikatest ja tunnustatud asutustelt, sealhulgas Euroopa Liidu **Kohtu ja Euroopa Inimõiguste** Kohtu otsustel, kontrollikoja aruannetel, **liidu muude institutsioonide, organite ja asutuste, näiteks Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee, Regioonide Komitee, ombudsmani ja Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti aruannetel ja arvamustel**, asjaomaste rahvusvaheliste organisatsioonide ja võrgustike, näiteks Euroopa Nõukogu organite ning Euroopa ülemkohtute ja kohtute nõukogude võrgustike järeldestel ja soovitudel, **samuti valitsusväliste ja kodanikuühiskonna organisatsioonide teadetel. See hinnang peaks asendama olemasolevad vahendid ja mehhanismid, nagu Bulgaaria ja Rumeenia koostöö- ja**

Muudatusettepanek 15

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 1 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Käesoleva määrusega kehtestatakse normid liidu eelarve kaitseks juhul, kui liikmesriikides esineb üldistunud puudusi õigusriigi toimimises.

Muudatusettepanek

Käesoleva määrusega kehtestatakse normid liidu eelarve kaitseks juhul, kui liikmesriikides esineb üldistunud puudusi õigusriigi toimimises **ja põhiõigustes**.

Muudatusettepanek 16

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 2 – lõik 1 – punkt a

Komisjoni ettepanek

(a) „**õigusriik**“ – Euroopa Liidu lepingu artiklis 2 **osutatud liidu väärtus, mis** hõlmab järgmisi põhimõtteid: seaduslikkus, mis tähendab **seaduste** kehtestamise läbipaistvat, aruandekohustuslikku, demokraatlikku ja pluralistlikku protsessi; õiguskindlus; täidesaatva võimu omavoli keelamine; **sõltumatute kohtute pakutav tõhus kohtulik kaitse, sealhulgas põhiõiguste kohtulik kaitse; ning** võimude lahusus ja võrdsus seaduse ees;

Muudatusettepanek

(a) „**õigusriik ja põhiõigused**“ – nagu Euroopa Liidu lepingu artiklis 2 **sätetatud**, hõlmab **see** järgmisi põhimõtteid: seaduslikkus, mis tähendab **õiguse** kehtestamise läbipaistvat, aruandekohustuslikku, demokraatlikku ja pluralistlikku protsessi; õiguskindlus; täidesaatva võimu omavoli keelamine; **õiguskaitse kättesaadavus ning sõltumatus ja erapooletus kohtus pakutav tõhus kohtulik kaitse; võimude lahusus; diskrimineerimise keeld** ja võrdsus seaduse ees; **põhiõiguste austamine, nagu on sätetatud Euroopa Liidu põhiõiguste hartas ja rahvusvahelistes inimõigusi käsitlevates lepingutes;**

Muudatusettepanek 17

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 2 – lõik 1 – punkt b

Komisjoni ettepanek

(b) „üldistunud **puudus õigusriigi toimimises**“ – avaliku sektori asutuste **laialdane** või **korduv tegevus** või **tegevusetus** või **meede, mis kahjustab õigusriigi toimimist**;

Muudatusettepanek

(b) „üldistunud **puudus**“ – **olukord, kus on võimalik kindlaks teha süsteemse ohu olemasolu, mis ähvardab õigusriiki ja põhiõigusi, või kui süsteemselt kahjustatakse õigusriiki ja põhiõigusi otseselt või kaudselt kas avaliku sektori asutuste tegevuse, väljajätmise, meetmete või tegevusetuse kombineeritud mõju või laialt levinud või avaliku sektori asutuste laialt levinud või korduva tegevuse, väljajätmise, meetmete või tegevusetuse tõttu, ja kui see olukord mõjutab või võib mõjutada liidu eelarve nõuetekohast täitmist, eelkõige juhtimis- ja kontrollitoiminguid kooskõlas usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtete ja liidu finantshuvide kaitsega**;

Muudatusettepanek 18

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 3 – lõige -1 (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

-1. Asjakohased, tasakaalustatud ja proportsionaalsed meetmed võetakse, kui komisjon leiab, et tal on piisavalt alust arvata, et üldistunud puuduse tingimused on liikmesriigis täidetud.

Muudatusettepanek 19

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 3 – lõige 1 – sissejuhatav osa**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1. Kui liikmesriigis esineb õigusriigi toimimises üldistunud puudus, mis kahjustab või ohustab kahjustada **usaldusväärse finantsjuhtimise või liidu finantshuvide kaitse põhimõtet**, tuleb võtta

1. Kui liikmesriigis esineb õigusriigi toimimises üldistunud puudus, mis kahjustab või ohustab kahjustada, tuleb võtta **meetmed**, eelkõige juhul kui ohus on

asjakohaseid meetmeid, eelkõige juhul kui
ohus on:

Muudatusettepanek 20

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 3 – lõige 1 – punkt f a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

*(f a) liidu eelarve nõuetekohane
täitmine pärast põhiõiguste süsteemset
rikkumist;*

Muudatusettepanek 21

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 3 – lõige 2 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2. Üldistunud puudusena *õigusriigi
toimimises võib käsitada* eelkõige
järgmist:

2. Üldistunud puudusena *käsitatakse*
eelkõige järgmist:

Muudatusettepanek 22

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 3 – lõige 2 – punkt a

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(a) kohtute sõltumatuse ohustamine;

(a) kohtute sõltumatuse ohustamine,
*sealhulgas mis tahes piirangute
kehtestamine kohtute võimele täita
iseseisvalt oma ametiülesandeid
väljastpoolt tuleva sekkumisega
sõltumatuse tagatistesse, kohtuotsuste
tegemise takistamisega väljastpoolt
tulevate korralduste alusel, kohtutöötajate
määramise ja ametiaja meelevaldse
läbivaatamisega või kohtutöötajate
mõjutamisega mis tahes viisil, mis
kahjustab nende erapooletust;*

Muudatusettepanek 23

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 3 – lõige 2 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2 a. Üldistunud puuduse tuvastamisel abistab komisjoni sõltumatute ekspertide (õigusriigi ja põhiõiguste eksperdirühma) esindajatest koosnev rühm, kes hindab igal aastal olukorda kõikides liikmesriikides kvantitatiivsete ja kvalitatiivsete kriteeriumide ja teabe alusel, kaasa arvatud Euroopa Liidu Kohtu ja Euroopa Inimõiguste Kohtu otsused, kontrollikoja aruanded, liidu muude institutsioonide, organite ja asutuste aruanded ja arvamused ning asjaomaste rahvusvaheliste organisatsioonide järeldused ja soovitused. Hinnang avalikustatakse.

Muudatusettepanek 24

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 3 – lõige 2 b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2 b. Euroopa Parlament koos riikide parlamentidega korraldab iga-aastase järelarutelu demokraatia, õigusriigi ja põhiõiguste eksperdirühma hinnangu üle. Selleks loovad liikmesriikide parlamendid ja Euroopa Parlamendi pädev komisjon koos spetsiaalse parlamentaarse ühisrühma. Parlamentaarse ühisrühma ülesehituse ja töökorra määravad ühiselt kindlaks Euroopa Parlament ja liikmesriikide parlamendid kooskõlas ELi lepingule ja Euroopa Liidu toimimise lepingule lisatud protokoll nr 1 (riikide parlamentide rolli kohta Euroopa Liidus) artikliga 9.

Muudatusettepanek 25

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 3 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 3 a

Demokraatia, õigusriigi ja põhiõiguste eksperdirühm

*1. Demokraatia, õigusriigi ja põhiõiguste
eksperdirühm koosneb järgmistest
liikmetest:*

*a) iga liikmesriigi parlamendi määratud
üks sõltumatu ekspert, kes on
kvalifitseeritud põhiseaduskohtu või
ülemkohtu kohtunik ja kes ei ole aktiivses
teenistuses;*

*b) kümme eksperti, kelle määrab Euroopa
Parlament kahekolmandikulise
hülteenamusega ekspertide nimekirja
alusel, kuhu on eksperte nimetanud*

*i) teaduste ja humanitaarteaduste
akadeemiate Euroopa föderatsioon
(ALLEA);*

*ii) inimõiguste edendamise ja kaitse eest
vastutavate riigiasutuste Euroopa
võrgustik (ENNHRI);*

*iii) Euroopa Nõukogu (sealhulgas
Veneetsia komisjon, riikide
korruptsioonivastane ühendus (GRECO)
ja Euroopa Nõukogu inimõiguste
volinik);*

*iv) Euroopa Nõukogu kohtute efektiivsust
hindav komisjon (CEPEJ) ja Euroopa
Advokatuuride ja Õigusliitude Nõukogu
(CCBE); ning*

*v) Ühinenud Rahvaste Organisatsioon
(ÜRO), Euroopa Julgeoleku- ja
Koostööorganisatsioon (OSCE) ning
Majanduskoostöö ja Arengu
Organisatsioon (OECD).*

*2. Demokraatia, õigusriigi ja põhiõiguste
eksperdirühma koosseis on sooliselt*

tasakaalus.

3. Demokraatia, õigusriigi ja põhiõiguste eksperdirühm valib esimehe oma liikmete hulgast.

4. Demokraatia, õigusriigi ja põhiõiguste eksperdirühma töö hõlbustamiseks tagab komisjon eksperdirühmale tõhusat tegutsemist võimaldavad sekretariaaditeenused, mis hõlmavad eelkõige läbivaadatavate ja hinnatavate andmete ja infoallikate kogumist ning haldustuge.

NÕUANDVA KOMISJONI MENETLUS

Pealkiri	Liidu eelarve kaitsmine, juhul kui liikmesriikides esineb üldistunud puudusi õigusriigi toimimises		
Viited	COM(2018)0324 – C8-0178/2018 – 2018/0136(COD)		
Vastutavad komisjonid istungil teada andmise kuupäev	BUDG 11.6.2018	CONT 11.6.2018	
Arvamuse esitaja(d) istungil teada andmise kuupäev	LIBE 11.6.2018		
Kaasatud komisjonid - istungil teada andmise kuupäev	5.7.2018		
Arvamuse koostaja nimetamise kuupäev	Josep-Maria Terricabras 9.7.2018		
Artikkel 55 – Komisjonide ühismenetlus istungil teada andmise kuupäev	5.7.2018		
Läbivaatamine parlamendikomisjonis	8.11.2018	19.11.2018	3.12.2018
Vastuvõtmise kuupäev	3.12.2018		
Lõpphääletuse tulemus	+: –: 0:	33 10 3	
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Heinz K. Becker, Monika Beňová, Malin Björk, Michał Boni, Caterina Chinnici, Cornelia Ernst, Raymond Finch, Romeo Franz, Kinga Gál, Sylvie Guillaume, Monika Hohlmeier, Filiz Hyusmenova, Sophia in 't Veld, Dietmar Köster, Barbara Kudrycka, Cécile Kашetu Kyenge, Juan Fernando López Aguilar, Roberta Metsola, Claude Moraes, József Nagy, Ivvari Padar, Judith Sargentini, Birgit Sippel, Branislav Škripek, Sergei Stanishev, Helga Stevens, Traian Ungureanu, Marie-Christine Vergiat, Udo Voigt, Josef Weidenholzer, Kristina Winberg, Auke Zijlstra		
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Carlos Coelho, Pál Csáky, Gérard Deprez, Anna Hedh, Lívia Járóka, Sylvia-Yvonne Kaufmann, Jeroen Lenaers, Emilian Pavel, Morten Helveg Petersen, Christine Revault d'Allonnes Bonnefoy, Barbara Spinelli, Josep-Maria Terricabras		
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed (art 200 lg 2)	Max Andersson, France Jamet		

NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS NÕUANDVAS KOMISJONIS

33	+
ALDE	Gérard Deprez, Filiz Hyusmenova, Sophia in 't Veld, Morten Helveg Petersen
ECR	Helga Stevens
GUE/NGL	Malin Björk, Cornelia Ernst, Barbara Spinelli, Marie-Christine Vergiat
PPE	Heinz K. Becker, Michał Boni, Carlos Coelho, Monika Hohlmeier, Barbara Kudrycka, Jeroen Lenaers, Roberta Metsola
S&D	Monika Beňová, Caterina Chinnici, Sylvie Guillaume, Anna Hedh, Sylvia-Yvonne Kaufmann, Dietmar Köster, Cécile Kashetu Kyenge, Juan Fernando López Aguilar, Claude Moraes, Ivairi Padar, Christine Revault d'Allonnes Bonnefoy, Birgit Sippel, Josef Weidenholzer
VERTS/ALE	Max Andersson, Romeo Franz, Judith Sargentini, Josep-Maria Terricabras

10	-
ECR	Branislav Škripek, Kristina Winberg
EFDD	Raymond Finch
ENF	France Jamet, Auke Zijlstra
NI	Udo Voigt
PPE	Pál Csáky, Kinga Gál, Lívia Járóka, Traian Ungureanu

3	0
PPE	József Nagy
S&D	Emilian Pavel, Sergei Stanishev

Kasutatud tähised:

+ : poolt

- : vastu

0 : erapooletu

23.11.2018

REGIONAALARENGUKOMISJONI ARVAMUS

eelarvekomisjonile ning eelarvekontrollikomisjonile

mis käsitleb ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus liidu eelarve kaitsmise kohta, juhul kui liikmesriikides esineb üldistunud puudusi õigusriigi toimimises (COM(2018)0324 – C8-0178/2018 – 2018/0136(COD))

Arvamuse koostaja: Iskra Mihaylova

MUUDATUSETTEPANEKUD

Regionaalarengukomisjon palub vastutavatel eelarvekomisjonil ja eelarvekontrollikomisjonil võtta arvesse järgmisi muudatusettepanekuid:

Muudatusettepanek 1

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 3

Komisjoni ettepanek

(3) Õigusriik on eeltingimus kaitsmaks teisi põhiväärtusi, millel liit rajaneb, näiteks vabadust, demokraatiat, võrdsust ja inimõiguste austamist. Õigusriigi põhimõtte austamine on lahutamatult seotud demokraatia ja põhiõiguste austamisega: ei saa olla demokraatiat ja põhiõiguste austamist ilma õigusriigi põhimõtte austamiseta ja vastupidi.

Muudatusettepanek

(3) Õigusriik on eeltingimus kaitsmaks teisi põhiväärtusi, millel liit rajaneb, näiteks vabadust, demokraatiat, ***mittediskrimineerimist***, võrdsust ja inimõiguste austamist. Õigusriigi põhimõtte austamine on lahutamatult seotud demokraatia ja põhiõiguste austamisega: ei saa olla demokraatiat ja põhiõiguste austamist ilma õigusriigi põhimõtte austamiseta ja vastupidi. ***Demokraatia, õigusriigi põhimõtted ja põhiliste inimõiguste austamine on liidu usaldusväärse seisukohalt otsustava tähtsusega.***

Muudatusettepanek 2

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 3 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(3 a) 25. oktoobril 2016 võttis Euroopa Parlament vastu resolutsiooni soovitustega komisjonile ELi demokraatia, õigusriigi põhimõtte ja põhiõiguste mehhanismi loomise kohta. Lisaks võttis Euroopa Nõukogu komisjon „Demokraatia õiguse kaudu“ (nn Veneetsia komisjon) 11.–12. märtsil 2016 vastu õigusriigi kriteeriumide nimekirja(CDL-AD (2016) 007).

Muudatusettepanek 3

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 11

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(11) Liikmesriikides õigusriigi toimimises esinevad üldistunud puudused, mis häirivad eelkõige avaliku sektori asutuste nõuetekohast toimimist ja tõhusat kohtulikku kontrolli, võivad liidu finantshuve tugevasti kahjustada.

(11) Liikmesriikides õigusriigi toimimises esinevad üldistunud puudused, mis häirivad eelkõige avaliku sektori asutuste nõuetekohast toimimist ja tõhusat kohtulikku kontrolli, võivad liidu finantshuve tugevasti kahjustada. ***Kui tehakse kindlaks üldistunud puudus, tuleb sellist puudust tulemuslikult uurida ning kohaldada mõjusaid ja proportsionaalseid meetmeid mitte ainult selleks, et kindlustada liidu finantshuve, sh tulude tulemuslikku kogumist, vaid ka selleks, et tagada üldsuse usaldus liidu ja selle institutsioonide vastu. Üksnes siis, kui sõltumatud kohtud tagavad õigusriigi toimimise ja õiguskindluse kõigis liikmesriikides, suudame tagada ELi eelarvevahendite piisava kaitse.***

Muudatusettepanek 4

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 12

Komisjoni ettepanek

(12) Üldistunud puuduse tuvastamine nõuab komisjonilt kvalitatiivset hinnangut. See hinnang võib põhineda teabel, mis pärineb kõigist kättesaadavatest allikatest ja tunnustatud asutustelt, sealhulgas Euroopa Liidu Kohtu otsustel, kontrollikoja aruannetel ning asjaomaste rahvusvaheliste organisatsioonide ja võrgustike, näiteks Euroopa Nõukogu organite ning Euroopa ülemkohtute ja kohtute nõukogude võrgustike järeldestel ja soovitudel.

Muudatusettepanek

(12) Üldistunud puuduse tuvastamine nõuab komisjonilt ***läbipaistvat ja erapooletut*** kvalitatiivset hinnangut. See hinnang võib põhineda teabel, mis pärineb kõigist kättesaadavatest allikatest ja tunnustatud asutustelt, sealhulgas Euroopa Liidu Kohtu otsustel, kontrollikoja aruannetel, ***asjaomaste Euroopa Liidu asutuste eksperdiarvamustel, mis tahes sõltumatu eksperdirühma soovitudel, millele on osutatud Euroopa Parlamendi 25. oktoobri 2016. aasta resolutsioonis***, ning asjaomaste rahvusvaheliste organisatsioonide ja võrgustike, näiteks Euroopa Nõukogu organite ning Euroopa ülemkohtute ja kohtute nõukogude võrgustike järeldestel ja soovitudel.

Muudatusettepanek 5

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 13

Komisjoni ettepanek

(13) Kindlaks tuleks määrata üldistunud puuduste ilmnemise korral võetavad meetmed ja nende vastuvõtmiseks kohaldatav menetlus. Need meetmed peaksid hõlmama maksete ja kulukohustuste peatamist, rahastamise vähendamist olemasolevate kulukohustuste raames ning keeldu võtta teatavate vahendite saajate vastu uusi kohustusi.

Muudatusettepanek

(13) Kindlaks tuleks määrata üldistunud puuduste ilmnemise korral võetavad meetmed ja nende vastuvõtmiseks kohaldatav menetlus ***ning kohaldada tuleks samu kriteeriume ja tagada võrdne kohtlemine kõigis liikmesriikides***. Need meetmed peaksid hõlmama maksete ja kulukohustuste peatamist, rahastamise vähendamist olemasolevate kulukohustuste raames ning keeldu võtta teatavate vahendite saajate vastu uusi kohustusi. ***Nende meetmete kehtestamise otsus peaks andma mõjuhinnangute põhjal tõelise tagatise, et see ei kahjusta lõplikke ELi***

Muudatusettepanek 6

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 14

Komisjoni ettepanek

(14) Vastuvõetavate meetmete kindlaksmääramisel tuleks kohaldada proportsionaalsuse põhimõtet, eelkõige võttes arvesse olukorra tõsidust, asjaomase käitumise algusest möödunud ajavahemikku, sellise käitumise kestust ja korduvust, kavatsust, ning seda, mil määral on liikmesriik teinud koostööd õigusriigi toimimises esineva üldistunud puuduse kõrvaldamiseks, ja rikkumise mõju asjaomastele liidu vahenditele.

Muudatusettepanek

(14) Vastuvõetavate meetmete kindlaksmääramisel tuleks kohaldada proportsionaalsuse põhimõtet, eelkõige võttes arvesse olukorra tõsidust, asjaomase käitumise algusest möödunud ajavahemikku, sellise käitumise kestust ja korduvust, kavatsust, ning seda, mil määral on liikmesriik teinud koostööd õigusriigi toimimises esineva üldistunud puuduse kõrvaldamiseks, ja rikkumise mõju asjaomastele liidu vahenditele.

Kulukohustuste peatamise ulatus ja tase peaksid olema proportsionaalsed, tuleks austada liikmesriikide võrdse kohtlemise põhimõtet ja võtta arvesse asjaomase liikmesriigi majanduslikke ja sotsiaalseid tingimusi ning peatamise mõju asjaomase liikmesriigi majandusele. Eriti tuleks arvesse võtta peatamise mõju kriitilise tähtsusega programmidele, millega püütakse käsitleda õigusriigi toimimise tingimusi.

Muudatusettepanek 7

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 14 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(14 a) On oluline, et lõplike vahendite või toetuste saajate õigustatud huvid oleksid meetmete vastuvõtmisel üldistunud puuduste ilmnemise korral

nõuetekohaselt kaitstud. Komisjon peaks vastuvõetavate meetmete kavandamisel võtma arvesse nende võimalikku mõju lõplikele vahendite või toetuste saajatele. Selleks et tugevdada lõplike vahendite või toetuste saajate kaitset, peaks komisjon aktiivselt jälgima, et valitsusüksused ja liikmesriigid täidavad oma seaduslikku kohustust jätkata maksete tegemist pärast meetmete vastuvõtmist käesoleva määruse kohaselt, ja teavitama lõplikke vahendite või toetuste saajaid nende õigustest mis tahes rikkumise korral.

Muudatusettepanek 8

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 14 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(14 b) Kui üldistunud puuduste ilmnemise korral võetakse liikmesriigi vastu meetmeid, on äärmiselt tähtis, et see ei kahjustaks selliste programmide nagu Erasmuse kaudu stipendiume, teadusuuringutoetusi ja sarnaseid üksiktoetusi saavaid isikuid.

Muudatusettepanek 9

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 15

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(15) Käesoleva määruse ühetaolise rakendamise tagamiseks ja võttes arvesse käesoleva määruse alusel kehtestatavate meetmete finantsmõju tähtsust, tuleks rakendusvolitused anda nõukogule, kes peaks tegema otsuse komisjoni ettepaneku põhjal. Selleks et hõlbustada liidu

(15) Käesoleva määruse ühetaolise rakendamise tagamiseks ja võttes arvesse käesoleva määruse alusel kehtestatavate meetmete finantsmõju tähtsust, tuleks rakendusvolitused anda nõukogule, kes peaks tegema otsuse komisjoni ettepaneku põhjal. Selleks et hõlbustada liidu

finantshuvide kaitseks vajalike otsuste vastuvõtmist, tuleks kasutada **kvalifitseeritud häälteenamust nõudvat pöördhääletust.**

finantshuvide kaitseks vajalike otsuste vastuvõtmist, tuleks kasutada **ühehäälsust nõudvat hääletust, milles ei osale asjaomane liikmesriik.**

Muudatusettepanek 10

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 16

Komisjoni ettepanek

(16) Enne mis tahes meetme vastuvõtmise ettepaneku esitamist **käesoleva** määruse alusel peaks komisjon asjaomasele liikmesriigile teatama, miks ta arvab, et selles liikmesriigis võib esineda õigusriigi toimimises üldistunud puudus. Liikmesriigile tuleks anda võimalus esitada oma märkused. Komisjon **ja nõukogu peaksid** neid märkusi arvesse võtma.

Muudatusettepanek

(16) Enne mis tahes meetme vastuvõtmise ettepaneku esitamist **kõnealuse** määruse alusel peaks komisjon asjaomasele liikmesriigile teatama **kas sõltumatu eksperdirühma või komisjoni läbi viidud hindamise tulemuse ja põhjenduse**, miks ta arvab, et selles liikmesriigis võib esineda õigusriigi toimimises üldistunud puudus. **Komisjon peaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule teatest ja selle sisust teada andma. Asjaomasele** liikmesriigile tuleks anda võimalus esitada oma märkused. Komisjon **peaks** neid märkusi arvesse võtma.

Muudatusettepanek 11

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 17

Komisjoni ettepanek

(17) **Kui olukord, mis on viinud peatava mõjuga meetmete võtmiseni komisjon ettepaneku alusel, on piisavalt heastatud, peaks nõukogu need meetmed tühistama.**

Muudatusettepanek

välja jäetud

Muudatusettepanek 12

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 18

Komisjoni ettepanek

(18) Komisjon peaks teavitama Euroopa Parlamenti igast *käesoleva* määruse alusel ette pandud ja vastu võetud meetmest,

Muudatusettepanek

(18) Komisjon peaks teavitama Euroopa Parlamenti *ja nõukogu* igast *kõnealuse* määruse alusel ette pandud ja vastu võetud meetmest,

Muudatusettepanek 13

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 2 – lõik 1 – punkt b

Komisjoni ettepanek

(b) „üldistunud puudus õigusriigi toimimises“ – avaliku sektori asutuste laialdane või korduv tegevus või tegevusetus või meede, mis kahjustab õigusriigi toimimist;

Muudatusettepanek

(b) „üldistunud puudus õigusriigi toimimises“ – avaliku sektori asutuste laialdane või korduv tegevus või tegevusetus või meede, mis kahjustab õigusriigi toimimist, *nagu on kirjeldatud artiklis 3;*

Muudatusettepanek 14

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 3 – pealkiri

Komisjoni ettepanek

Meetmed

Muudatusettepanek

Üldistunud puudus õigusriigi toimimises

Muudatusettepanek 15

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 3 – lõige 1 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

1. Kui liikmesriigis esineb õigusriigi toimimises **üldistunud puudus**, mis **kahjustab** või **ohustab** kahjustada usaldusväärse finantsjuhtimise või liidu finantshuvide kaitse põhimõtet, **tuleb võtta asjakohaseid meetmeid**, eelkõige **juhul kui** ohus **on**:

Muudatusettepanek

1. Kui liikmesriigis esineb õigusriigi toimimises **üldistunud puudusi**, mis **kahjustavad** või **ähvardavad** kahjustada usaldusväärse finantsjuhtimise või liidu finantshuvide kaitse põhimõtet, **on** eelkõige ohus:

Muudatusettepanek 16

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 3 – lõige 1 – punkt f a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(f a) arvamuse- ja väljendusvabadus, sh ajakirjandusvabadus, ühinemisvabadus ja akadeemiline vabadus;

Muudatusettepanek 17

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 3 – lõige 1 – punkt f b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(f b) selle liikmesriigi eelarvedistsipliin, eelkõige hoidumine ülemäärasest riigieelarve puudujäägist kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 126.

Muudatusettepanek 18

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 3 – lõige 2 – punkt c

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(c) õiguskaitsevahendite kättesaadavuse ja tõhususe piiramine, muu hulgas piiravate menetlusnõuete kaudu, kohtuotsuste puudulik rakendamine või õigusrikkumiste tõhusa uurimise, nende eest süüdistuse esitamise või nende eest karistuste määramise piiramine.

(c) õiguskaitsevahendite kättesaadavuse ja tõhususe piiramine, muu hulgas piiravate menetlusnõuete kaudu, kohtuotsuste, *eelkõige rikkumismenetlustes Euroopa Liidu Kohtu tehtavate otsuste* puudulik rakendamine või õigusrikkumiste tõhusa uurimise, nende eest süüdistuse esitamise või nende eest karistuste määramise piiramine.

Muudatusettepanek 19

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 3 – lõige 2 – punkt c a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(c a) ajakirjandusvabaduse, ühinemisvabaduse ja akadeemilise vabaduse põhjendamatu piiramine;

Muudatusettepanek 20

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 3 – lõige 2 – punkt c b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(c b) suutmatus tagada, et valitsusel oleks seaduste alusel samasugune vastutus nagu erasektori osalejatel;

Muudatusettepanek 21

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 3 – lõige 2 – punkt c c (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(c c) suutmatus tagada seaduste avaldamine ja õiglus ning põhiõiguste, sealhulgas isikute ja vara turvalisuse ning teatavate põhiliste inimõiguste kaitse seaduste abil;

Muudatusettepanek 22

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 3 – lõige 2 – punkt c d (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(c d) suutmatus tagada seaduste kehtestamise, haldamise ja jõustamise protsesside ligipääsetavus, õiglus ja tõhusus;

Muudatusettepanek 23

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 3 – lõige 2 – punkt c e (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(c e) suutmatus tagada, et õigust mõistaksid õigeaegselt pädevad, eetilised ja sõltumatud esindajad ja neutraalsed isikud, kes on kättesaadavad, kellel on piisavad vahendid ja kes kajastavad kogukondi, mida nad teenivad;

Muudatusettepanek 24

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 3 – lõige 2 – punkt c f (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(c f) suutmatus tagada valitsuse

volituste kontroll valitsusväliste osalejate poolt ja valitsusametnike karistamine ametialase väärkäitumise eest.

Muudatusettepanek 25

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 4 – pealkiri**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Meetmete sisu

Meetmed

Muudatusettepanek 26

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 4 – lõige 1 – sissejuhatav osa**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1. *Ühe järgneva asjakohase meetme või mitu sellist meedet* võib vastu võtta,

1. *Kui õigusriigi toimimises esineb üldistunud puudus*, võib vastu võtta järgnevavad asjakohased meetmed,

Muudatusettepanek 27

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 4 – lõige 1 – punkt b – sissejuhatav osa**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(b) *kui* komisjon täidab liidu eelarvet koostöös liikmesriikidega vastavalt finantsmääruse [artikli 62 punktile b]:

(b) *üldistunud puuduse korral õigusriigi toimimises*, *kui* komisjon täidab liidu eelarvet koostöös liikmesriikidega vastavalt finantsmääruse [artikli 62 punktile b], *välja arvatud juhul, kui kohaldatakse punkti b a:*

Muudatusettepanek 28

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 4 – lõige 1 – punkt b – alapunkt 4

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(4) *eelmaksete vähendamine;*

välja jäetud

Muudatusettepanek 29

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 4 – lõige 1 – punkt b – alapunkt 5

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(5) *maksetähtaegade arvestamise katkestamine;*

välja jäetud

Muudatusettepanek 30

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 4 – lõige 1 – punkt b – alapunkt 6

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(6) *maksete peatamine.*

välja jäetud

Muudatusettepanek 31

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 4 – lõige 1 – punkt b a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(b a) kui komisjon täidab liidu eelarvet koostöös liikmesriikidega vastavalt finantsmääruse [artikli 62 punktile b] ja õigusriigi toimimises esineb üldistunud puudus, tuleks seoses Euroopa struktuuri-

ja investeerimisfondidega kohaldada ühissätete määrukses määratletud meetmeid.

Muudatusettepanek 32

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 4 – lõige 2**

Komisjoni ettepanek

2. *Kui meetmete vastuvõtmise otsuses ei ole sätestatud teisiti, ei mõjuta asjakohaste meetmete kehtestamine* lõike 1 punktis a osutatud valitsemissektori üksuste või lõike 1 punktis b osutatud liikmesriikide kohustust rakendada meetmega hõlmatud programmi või fondi, iseäranis kohustust teha makseid lõplikele vahendite või toetuste saajatele.

Muudatusettepanek

2. *Asjakohaste* meetmete *kehtestamine* ei mõjuta lõike 1 punktis a osutatud valitsemissektori üksuste või lõike 1 punktis b osutatud liikmesriikide kohustust rakendada meetmega hõlmatud programmi või fondi, iseäranis kohustust teha makseid lõplikele vahendite või toetuste saajatele. *Asjakohaste tingimuste jõustamise otsus peaks andma mõjuhinnangute põhjal tõelise tagatise, et see ei kahjusta ELi lõplike vahendite saajaid.*

Muudatusettepanek 33

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 4 – lõige 3 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

3 a. *Kulukohustuste peatamise ulatus ja tase peavad olema proportsionaalsed, järgida tuleb liikmesriikide võrdse kohtlemise põhimõtet ja võtta arvesse asjaomase liikmesriigi majanduslikke ja sotsiaalseid tingimusi ning peatamise mõju asjaomase liikmesriigi majandusele. Eriti tuleb arvesse võtta peatamise mõju õigusriigi toimimise tingimuste käsitlemise seisukohalt kriitilise tähtsusega programmidele.*

Muudatusettepanek

Muudatusettepanek 34

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 5 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Kui komisjon leiab, et tal on **piisavalt alust** arvata, et artiklis 3 sätestatud tingimused on täidetud, saadab ta asjaomasele liikmesriigile kirjaliku teate, milles on esitatud komisjoni arvamuse aluseks olevad põhjused.

Muudatusettepanek

1. Kui komisjon leiab, et tal on **selge ja piisav alus** arvata, et artiklis 3 sätestatud tingimused on täidetud, saadab ta asjaomasele liikmesriigile kirjaliku teate, milles on esitatud komisjoni arvamuse aluseks olevad põhjused. **Komisjon teavitab teatest ja selle sisust koheselt Euroopa Parlamenti ja nõukogu.**

Muudatusettepanek 35

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 5 – lõige 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1 a. Komisjon annab vajalikud tagatised selleks, et õigusriigi toimimise hindamisel kohaldataks kõigi liikmesriikide suhtes samu kriteeriume kooskõlas võrdse kohtlemise ja mittediskrimineerimise põhimõtetega, võttes kõigis liikmesriikides võrreldavate juhtumite korral sarnaseid ja mittediskrimineerivaid meetmeid.

Muudatusettepanek 36

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 5 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. **Komisjon** võib võtta arvesse kogu

Muudatusettepanek

2. **Hinnates, kas artikli 3 tingimusi**

asjakohast teavet, sealhulgas Euroopa Liidu Kohtu otsuseid, kontrollikoja aruandeid ning asjaomaste rahvusvaheliste organisatsioonide järeldusi ja soovitusi.

täidetakse, võib komisjon võtta arvesse kogu asjakohast teavet, sealhulgas Euroopa Liidu Kohtu otsuseid, Euroopa Parlamendi resolutsioone, mis tahes sõltumatu eksperdirühma soovitusi, millele on osutatud Euroopa Parlamendi 25. oktoobri 2016. aasta resolutsioonis, kontrollikoja aruandeid ning asjaomaste rahvusvaheliste organisatsioonide, valitsusväliste organisatsioonide ja võrgustike, näiteks Euroopa Nõukogu organite ja Euroopa ülemkohtute ja kohtute nõukogude võrgustike järeldusi ja soovitusi ning Euroopa Liidu asjaomaste asutuste eksperdiarvamusi.

Muudatusettepanek 37

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 5 – lõige 6

Komisjoni ettepanek

6. Kui komisjon leiab, et üldistunud puudus õigusriigi toimimises on tuvastatud, esitab ta **nõukogule** ettepaneku asjakohaseid meetmeid käsitleva rakendusakti kohta.

Muudatusettepanek

6. Kui komisjon leiab, et **artikli 3 lõikes 2 määratletud** üldistunud puudus õigusriigi toimimises on tuvastatud, esitab ta ettepaneku asjakohaseid meetmeid käsitleva rakendusakti kohta **Euroopa Parlamendile arvamuse saamiseks ja nõukogule otsuse tegemiseks.**

Pärast Euroopa Parlamendi arvamuse arvesse võtmist loetakse otsus nõukogu poolt vastuvõetuks juhul, kui nõukogu ei ole kvalifitseeritud häälteenamusega otsustanud komisjoni ettepaneku tagasi lükata ühe kuu jooksul pärast selle vastuvõtmist komisjonis.

Nõukogu võib kvalifitseeritud häälteenamusega komisjoni ettepanekut muuta ja muudetud teksti nõukogu otsusena vastu võtta.

Muudatusettepanek 38

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 5 – lõige 7

Komisjoni ettepanek

7. *Otsus loetakse nõukogu poolt vastuvõetuks juhul, kui nõukogu ei ole kvalifitseeritud häälteenamusega otsustanud komisjoni ettepanekut tagasi lükata ühe kuu jooksul pärast selle vastuvõtmist komisjonis.*

Muudatusettepanek

7. *Kui komisjon leiab, et artikli 3 lõikes 1 määratletud üldistunud puudus õigusriigi toimimises on tuvastatud, esitab ta ettepaneku asjakohaseid meetmeid käsitleva otsuse kohta Euroopa Parlamendile ja nõukogule arvamuse saamiseks. Võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu arvamusi, teeb komisjon asjakohaste meetmete kohta otsuse või otsuse õigusriigi toimimisega seotud tingimusi mitte jõustada.*

Muudatusettepanek 39

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 5 – lõige 7 a (uus)

Komisjoni ettepanek

7 a. *Komisjon viib enne asjakohaseid meetmeid käsitleva otsuse vastuvõtmist läbi hindamise nimetatud meetmete võimaliku mõju kohta mõjutatud programmide või fondidega seotud maksete lõplikele saajatele või toetuste saajatele. Komisjon võtab meetmete proportsionaalsuse hindamisel nõuetekohaselt arvesse lõikes 2 osutatud teavet ja juhiseid.*

Muudatusettepanek

Muudatusettepanek 40

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 5 – lõige 8

Komisjoni ettepanek

8. Nõukogu võib **kvalifitseeritud häälteenamusega** komisjoni ettepanekut muuta ja muudetud teksti nõukogu otsusena vastu võtta.

Muudatusettepanek

8. Nõukogu võib **ühehäälselt ja ilma asjaomast liikmesriiki kaasamata** komisjoni ettepanekut muuta ja muudetud teksti nõukogu otsusena vastu võtta.

Muudatusettepanek 41

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 5 – lõige 8 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

8 a. Kui komisjon võtab vastu otsuse, esitab ta samaaegselt Euroopa Parlamendile ja nõukogule ettepaneku paigutada eelarvereservi ümber vastuvõetud meetmete väärtusega samaväärne summa.

Muudatusettepanek 42

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 5 – lõige 8 b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

8 b. Erandina finantsmääruse artikli 31 lõigetest 4 ja 6 arutavad Euroopa Parlament ja nõukogu ümberpaigutusettepanekut nelja nädala jooksul alates selle vastu võtmisest mõlema institutsiooni poolt. Ümberpaigutusettepanek loetakse heakskiidetuks, kui Euroopa Parlament seda häälteenamusega või kui nõukogu seda kvalifitseeritud häälteenamusega nelja nädala jooksul ei muuda ega tagasi ei liikka. Juhul kui Euroopa Parlament või nõukogu muudab ümberpaigutusettepanekut, kohaldatakse finantsmääruse artikli 31 lõiget 8.

Muudatusettepanek 43

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 5 – lõige 8 c (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

8 c. Otsus jõustub juhul, kui ei Euroopa Parlament ega ka nõukogu ei lükka tagasi ümberpaigutusettepanekut lõikes 8 b osutatud ajavahemiku jooksul.

Muudatusettepanek 44

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 5 – lõige 8 d (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

8 d. Komisjon jälgib kogu meetmete kohaldamisaja jooksul aktiivselt, kas lõplike vahendite või toetuste saajate seaduslikke õigusi austatakse. Komisjon hõlbustab ka lõplike vahendite või toetuste saajate poolt komisjonile kaebuste esitamist, kui nad leiavad, et nende seaduslikke õigusi ei austata. Kui komisjon leiab, et asjaomane liikmesriik või valitsusüksus ei täida oma seaduslikku kohustust teha makseid ja et lõplike vahendite või toetuste saajate õigustatud huvisid ei austata, võtab ta asjakohased meetmed, et aidata nimetatud lõplikel saajatel või vahendite saajatel nõudeid esitada.

Muudatusettepanek 45

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 6 – lõige 3**

Komisjoni ettepanek

3. Juhul kui artikli 4 lõike 2 punkti b alapunktis *i* osutatud meede, millega peatatakse ühe või mitme programmi või selle/nende muudatuste heakskiitmine, või artikli 4 lõike 2 punkti b alapunktis *ii* osutatud kulukohustuste peatamise meede on tühistatud, kantakse eelarvesse peatatud kulukohustustele vastavad summad kooskõlas nõukogu määruse (EL, Euratom) nr XXXX („finantsraamistiku määrus“) artikliga 7. ***Aastal n peatatud kulukohustusi ei või kanda eelarvesse kaugemale kui aastasse n+2.***

Muudatusettepanek

3. Juhul kui artikli 4 lõike 1 punkti b alapunktis *I* osutatud meede, millega peatatakse ühe või mitme programmi või selle/nende muudatuste heakskiitmine, või artikli 4 lõike 1 punkti b alapunktis *2* osutatud kulukohustuste peatamise meede on tühistatud, kantakse eelarvesse peatatud kulukohustustele vastavad summad kooskõlas nõukogu määruse (EL, Euratom) nr XXXX („finantsraamistiku määrus“) artikliga 7.

Muudatusettepanek 46

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 7 – lõik 1**

Komisjoni ettepanek

Komisjon teavitab Euroopa Parlamenti viivitamata kõigist artiklite 4 ja 5 alusel ette pandud või vastu võetud meetmetest.

Muudatusettepanek

Komisjon teavitab Euroopa Parlamenti ***ja nõukogu*** viivitamata kõigist artiklite 4 ja 5 alusel ette pandud või vastu võetud meetmetest.

NÕUANDVA KOMISJONI MENETLUS

Pealkiri	Liidu eelarve kaitsmine, juhul kui liikmesriikides esineb üldistunud puudusi õigusriigi toimimises	
Viited	COM(2018)0324 – C8-0178/2018 – 2018/0136(COD)	
Vastutavad komisjonid istungil teada andmise kuupäev	BUDG 11.6.2018	CONT 11.6.2018
Arvamuse esitaja(d) istungil teada andmise kuupäev	REGI 11.6.2018	
Arvamuse koostaja nimetamise kuupäev	Iskra Mihaylova 22.11.2018	
Endine arvamuse koostaja	Matthijs van Miltenburg	
Artikkel 55 – Komisjonide ühismenetlus istungil teada andmise kuupäev	5.7.2018	
Läbivaatamine parlamendikomisjonis	9.10.2018	
Vastuvõtmise kuupäev	22.11.2018	
Lõpphääletuse tulemus	+: -: 0:	17 6 4
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Pascal Arimont, Franc Bogovič, Victor Boștinaru, John Flack, Krzysztof Hetman, Marc Joulaud, Constanze Krehl, Iskra Mihaylova, Andrey Novakov, Mirosław Piotrowski, Stanislav Polčák, Fernando Ruas, Monika Smolková, Maria Spyrali, Ruža Tomašić, Monika Vana, Matthijs van Miltenburg, Lambert van Nistelrooij, Kerstin Westphal, Joachim Zeller	
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Martina Anderson, Petras Auštrevičius, John Howarth, Ivana Maletić, Dimitrios Papadimoulis, Bronis Ropė, Milan Zver	

NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS NÕUANDVAS KOMISJONIS

17	+
PPE	Pascal Arimont, Franc Bogovič, Krzysztof Hetman, Marc Joulaud, Ivana Maletić, Lambert van Nistelrooij, Andrey Novakov, Stanislav Polčák, Fernando Ruas, Maria Spyrali, Joachim Zeller, Milan Zver
S&D	Victor Boștinaru, John Howarth, Constanze Krehl, Monika Smolková, Kerstin Westphal

6	-
ALDE	Petras Auštrevičius, Iskra Mihaylova, Matthijs van Miltenburg
ECR	John Flack, Mirosław Piotrowski, Ruža Tomašić

4	0
GUE/NGL	Martina Anderson, Dimitrios Papadimoulis
VERTS/ALE	Bronis Ropė, Monika Vana

Kasutatud tähised:

+ : poolt

- : vastu

0 : erapooletu

22.11.2018

PÕHISEADUSKOMISJONI ARVAMUS

eelarvekomisjonile ning eelarvekontrollikomisjonile

mis käsitleb ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus liidu eelarve kaitsmise kohta, juhul kui liikmesriikides esineb üldistunud puudusi õigusriigi toimimises (COM(2018)0324 – C8-0178/2018 – 2018/0136(COD))

Arvamuse koostaja: Helmut Scholz

LÜHISELGITUS

Arvamuse koostaja toetab kavandatava määruse eesmärki kaitsta liidu eelarvet mõnes liikmesriigis õigusriigi toimimises esinevate üldistunud puuduste vastu, mis kahjustavad või ähvardavad kahjustada usaldusväärset finantsjuhtimist või liidu finantshuvide kaitset. Ta jagab komisjoni seisukohta, et on olemas selge seos õigusriigi põhimõtte austamise ja liidu eelarve tõhusa täitmise vahel kooskõlas usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtetega. Samuti tunnustab ta, et õigusriigi põhimõtte järgimise tagamiseks on oluline kohtusüsteemi sõltumatus ja erapooletus. Samas leiab ta, et kavandatav mehhanism annab komisjonile liiga palju kaalutusõigust. Eelkõige ei ole selgelt määratletud menetluse algatamise ja kvalitatiivse hindamise kriteeriumid, nagu ka meetmete valiku ja ulatuse kriteeriumid, ning komisjonil oleks lõpuks vabadus otsustada, kas ja millist meetet kohaldada ning kas meetme võiks hiljem tühistada. Seda lihtsustab veelgi asjaolu, et komisjoni ettepanek loetakse heakskiidetuks, kui nõukogu ei lükka seda ühe kuu jooksul kvalifitseeritud häälteenamusega tagasi (kvalifitseeritud häälteenamust nõudev pöördhääletus). Lisaks tundub, et kavandatud mehhanismil puudub õiguslik alus (ELi toimimise lepingu artikkel 322, millel ettepanek põhineb, ei ole piisav). Samuti tundub, et see on ebaproportsionaalne, eriti võrreldes ELi lepingu artikliga 7, mis võib hõlmata sarnaseid juhtumeid seoses õigusriigi valdkonnas esinevate puudustega ja mis olenevalt asjaoludest nõuab nõukogu neljaviidendikulist häälteenamust ja Euroopa Ülemkogu ühehäälsel otsust. Seetõttu soovib arvamuse koostaja teistsugust mehhanismi. Arvamuse koostaja peab kahetsusväärseks ka seda, et kavandatud määruse ettevalmistamisel ei toimunud sidusrühmadega konsulteerimist ega mõju hindamist. Eelkõige nähakse ettepanekuga ette, et finantsmääruse artikli 62 punktide a ja c kohase otsese ja kaudse eelarve täitmise puhul võib meetmeid kohaldada ainult juhul, kui vahendite saaja on valitsusasutus. Kui see tingimus ei ole täidetud, ei saa kõnealuse liidu rahastamise suhtes kohaldada ühtegi kavandatavas määruses osutatud meetet. Kui puudub mõjuhindang, mis täpsustaks, kui suur osa liidu eelarvest jääks kavandatud mehhanismi kaitsest väljapoole, on raske hinnata selle võimalikku kasu. Arvamuse koostaja imestab samuti, miks ei ole ettepanekus sätestatud komisjoni kohustust hinnata omal algatusel meetmete tühistamise

võimalust ja anda kavandatava määruse kohaldamise kohta aru. Eespool öeldut silmas pidades soovitab arvamuse koostaja ettepanekut muuta, nii nagu allpool toodud.

MUUDATUSETTEPANEKUD

Põhiseaduskomisjon palub vastutavatel eelarvekomisjonil ja eelarvekontrollikomisjonil võtta arvesse järgmisi muudatusettepanekuid:

Muudatusettepanek 1

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 1

Komisjoni ettepanek

(1) *Õigusriik on üks neist peamistest väärtustest, millel liit rajaneb.* Euroopa Liidu lepingu artiklis 2 on meelde tuletatud, et tegemist on liikmesriikide ühiste väärtustega.

Muudatusettepanek

(1) *Liit rajaneb sellistel väärtustel nagu inimväärikuse austamine, vabadus, demokraatia, võrdsus, õigusriik ja inimõiguste, kaasa arvatud vähemuste hulka kuuluvate isikute õiguste austamine. Kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklitega 2 ja 7 on liidu liikmesriigid ja institutsioonid on kohustatud neid kõikide liikmesriikide ühiseid väärtusi austama, kaitsma ja toetama ning seda ühiskonnas, kus valitsevad pluralism, mittediskrimineerimine, sallivus, õiglus, solidaarsus ning naiste ja meeste võrdõiguslikkus. Euroopa Liidu lepingu artiklis 2 ei ole need väärtused seatud tähtsuse järjekorda.*

Selgitus

Muudatuse eesmärk on viia põhjendus vastavusse Euroopa Liidu lepingu artikli 2 tegeliku sõnastusega.

Muudatusettepanek 2

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(1 a) *Lükkmesriigid peavad liidu*

liikmesusega seotud kohustuste täitmiseks tegema tihedat ja siirast koostööd, nagu on nõutud Euroopa Liidu lepingus.

Muudatusettepanek 3

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 2

Komisjoni ettepanek

(2) Õigusriigi põhimõtte kohaselt peavad kõik avalikku võimu esindavad asutused tegutsema seadusega paika pandud piirides, kooskõlas demokraatlike väärtuste ja põhiõigustega ning sõltumatute ja erapooletute kohtute järelevalve all. Eelkõige nõutakse, et tuleb järgida seaduslikkuse,⁷ õiguskindluse,⁸ täidesaatva võimu omavoli keelamise,⁹ võimude lahususe¹⁰ ning tõhusa ja sõltumatu kohtuliku kaitse¹¹ põhimõtet¹².

⁷ Euroopa Kohtu otsus, 29. aprill 2004, CAS Succhi di Frutta, C-496/99 P, ECLI:EU:C:2004:236, punkt 63.

⁸ Euroopa Kohtu otsus, 12. november 1981, Amministrazione delle finanze dello Stato versus Srl Meridionale Industria Salumi ja teised; Ditta Italo Orlandi & Figlio ja Ditta Vincenzo Divella versus Amministrazione delle finanze dello Stato. Liidetud kohtuasjad 212 kuni 217/80, ECLI:EU:C:1981:270, punkt 10.

⁹ Euroopa Kohtu otsus, 21. september 1989, Hoechst, liidetud kohtuasjad 46/87 ja 227/88, ECLI:EU:C:1989:337, punkt 19.

¹⁰ Euroopa Kohtu otsus, 10. november 2016, Kovalkovas, C-477/16, ECLI:EU:C:2016:861, punkt 36; Euroopa Kohtu otsus, 10. november 2016, PPU Poltorak, C-452/16, ECLI:EU:C:2016:858, punkt 35; ning Euroopa Kohtu otsus, 22. detsember 2010, DEB, C-279/09, ECLI:EU:C:2010:811, punkt 58.

Muudatusettepanek

(2) Õigusriigi põhimõtte kohaselt peavad kõik avalikku võimu esindavad asutused tegutsema seadusega paika pandud piirides, kooskõlas demokraatlike väärtuste ja põhiõigustega ning sõltumatute ja erapooletute kohtute järelevalve all. Eelkõige nõutakse, et tuleb järgida seaduslikkuse,⁷ õiguskindluse,⁸ täidesaatva võimu omavoli keelamise,⁹ võimude lahususe¹⁰ ning tõhusa ja sõltumatu kohtuliku kaitse¹¹ põhimõtet¹².

⁷ Euroopa Kohtu otsus, 29. aprill 2004, CAS Succhi di Frutta, C-496/99 P, ECLI:EU:C:2004:236, punkt 63.

⁸ Euroopa Kohtu otsus, 12. november 1981, Amministrazione delle finanze dello Stato versus Srl Meridionale Industria Salumi ja teised; Ditta Italo Orlandi & Figlio ja Ditta Vincenzo Divella versus Amministrazione delle finanze dello Stato. Liidetud kohtuasjad 212 kuni 217/80, ECLI:EU:C:1981:270, punkt 10.

⁹ Euroopa Kohtu otsus, 21. september 1989, Hoechst, liidetud kohtuasjad 46/87 ja 227/88, ECLI:EU:C:1989:337, punkt 19.

¹⁰ Euroopa Kohtu otsus, 10. november 2016, Kovalkovas, C-477/16, ECLI:EU:C:2016:861, punkt 36; Euroopa Kohtu otsus, 10. november 2016, PPU Poltorak, C-452/16, ECLI:EU:C:2016:858, punkt 35; ning Euroopa Kohtu otsus, 22. detsember 2010, DEB, C-279/09, ECLI:EU:C:2010:811, punkt 58.

¹¹ Euroopa Kohtu otsus, 27. veebruar 2018, Associação Sindical dos Juízes Portugueses vs. Tribunal de Contas, C-64/16, ECLI:EU:C:2018:117, punktid 31 ja 40–41.

¹² Komisjoni teatis „ELi uus õigusriigi tugevdamise raamistik“, COM(2014) 158 final, I lisa.

¹¹ Euroopa Kohtu otsus, 27. veebruar 2018, Associação Sindical dos Juízes Portugueses vs. Tribunal de Contas, C-64/16, ECLI:EU:C:2018:117, punktid 31 ja 40–41. ***Euroopa Kohtu otsus, 25. juuli 2018, LM, C-216/18 PPU, ECLI:EU:C:2018:586, punktid 63–67.***

¹² Komisjoni teatis „ELi uus õigusriigi tugevdamise raamistik“, COM(2014) 158 final, I lisa.

Selgitus

Muudatuse eesmärk on viia põhjendus vastavusse Euroopa Kohtu uusima kohtupraktikaga.

Muudatusettepanek 4

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 7

Komisjoni ettepanek

(7) Kohtute sõltumatus eeldab eelkõige, et asjaomane kohtuorgan on suuteline täitma oma ametiülesandeid täiesti iseseisvalt, olemata kellegagi hierarhilises või alluvussuhtes ja saamata kelleltki korraldusi või juhiseid, ning et ta on seega kaitstud väljastpoolt tuleva sekkumise või surve eest, mis võib kahjustada selle organi liikmete otsustusvabadust ja mõjutada nende otsuseid. Sõltumatuse ja erapooletuse tagatised eeldavad selliste normide olemasolu, mis puudutavad muu hulgas organi koosseisu, selle liikmete nimetamist ja ametiaega ning nende taandamise ja tagasikutsumise aluseid, ning mis lubavad ümber lükata isiku põhjendatud kahtlusi selles suhtes, kas nimetatud organi tegevust ei mõjuta välised tegurid ja kas nimetatud organ on tema ees olevate huvide suhtes neutraalne.

Muudatusettepanek

(7) Kohtute sõltumatus eeldab eelkõige, et asjaomane kohtuorgan on suuteline täitma oma ametiülesandeid täiesti iseseisvalt, olemata kellegagi hierarhilises või alluvussuhtes ja saamata kelleltki korraldusi või juhiseid, ning et ta on seega kaitstud väljastpoolt tuleva sekkumise või surve eest, mis võib kahjustada selle organi liikmete otsustusvabadust ja mõjutada nende otsuseid. ***Kohtute sõltumatus eeldab ka seda, et menetlusosalistest ja huvist, mis neil menetluse puhul on, säilitatakse võrdne kaugus. See aspekt eeldab objektiivsust ja huvi puudumist menetluse tulemuse vastu peale õigusriigi põhimõtte range kohaldamise.*** Sõltumatuse ja erapooletuse tagatised eeldavad selliste normide olemasolu, mis puudutavad muu hulgas organi koosseisu, selle liikmete nimetamist ja ametiaega ning nende ***hääletamisest hoidumise***, taandamise ja tagasikutsumise aluseid, ning mis lubavad ümber lükata isiku põhjendatud kahtlusi selles suhtes, kas nimetatud organi tegevust

ei mõjuta välised tegurid ja kas nimetatud organ on tema ees olevate huvide suhtes neutraalne.

(Vt ettepaneku põhjendust 7 a (uus) käsitlevat muudatusettepanekut.)

Selgitus

Muudatusettepaneku eesmärk on viia põhjendus vastavusse Euroopa Kohtu uusima kohtupraktikaga (vt eelkõige kohtuasja C-216/18, punktid 63–67).

Muudatusettepanek 5

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 7 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(7 a) Kohtu sõltumatuse nõue tähendab ka seda, et distsiplinaarsüsteem, mis reguleerib neid, kellel on ülesanne lahendada vaidlusi, peab andma vajalikud tagatised, et vältida riski, et seda kasutatakse kohtuotsuste sisu poliitilise kontrolli süsteemina. Eeskirju, milles määratletakse eelkõige nii distsiplinaarrikkumisena käsitletav käitumine kui ka tegelikult kohaldatavad karistused, millega nähakse ette sõltumatu organi kaasamine vastavalt korrale, mis kaitseb täielikult harta artiklites 47 ja 48 sätestatud õigusi, eelkõige kaitseõigusi, ja millega nähakse ette võimalus algatada kohtumenetlus, millega vaidlustatakse distsiplinaarorganite otsused, käsitletakse tagatisena, mis on hädavajalik kohtu sõltumatuse tagamiseks.

(Vt muudatusettepanekut ettepaneku põhjenduse 7 kohta.)

Selgitus

Muudatuse eesmärk on viia põhjendus vastavusse Euroopa Kohtu uusima kohtupraktikaga (vt eelkõige kohtuasja C-216/18, punktid 63–67).

Muudatusettepanek 6

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 11 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(11 a) Komisjonil peaks olema võimalik liikmesriikides valitsevat õigusriigiolukorda ja ELi demokraatiamehhanismi pidevalt jälgida. Õigusriigi ja põhiõigused võiks kehtestada selliselt, nagu Euroopa Parlament on nõudnud oma 25. oktoobri 2016. aasta resolutsioonis^{1a}.

^{1a} Euroopa Parlamendi 25. oktoobri 2016. aasta resolutsioon soovitudestega komisjonile ELi demokraatia, õigusriigi põhimõtte ja põhiõiguste mehhanismi loomise kohta (2015/2254(INL)), ELT C 215, 19.6.2018, lk 162–177.

Muudatusettepanek 7

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 12

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(12) Üldistunud puuduse tuvastamine nõuab komisjonilt kvalitatiivset hinnangut. **See** hinnang **võib põhineda** tabel, mis pärineb kõigist kättesaadavatest allikatest ja tunnustatud asutustelt, sealhulgas Euroopa Liidu Kohtu otsustel, kontrollikoja aruannetel ning asjaomaste rahvusvaheliste organisatsioonide ja võrgustike, näiteks Euroopa Nõukogu organite ning Euroopa ülemkohtute ja kohtute nõukogude võrgustike järeldestel ja soovitustel.

(12) Üldistunud puuduse tuvastamine nõuab komisjonilt **erapooletut, läbipaistvat ja** kvalitatiivset hinnangut. Hinnang **peaks põhinema** tabel, mis pärineb kõigist kättesaadavatest allikatest ja tunnustatud asutustelt, sealhulgas **tingimustel ja ajakaval, mille alusel liikmesriik võtab vastu, rakendab ja jõustab liidu õigustiku asjaomased peatükid**, Euroopa Liidu Kohtu otsustel, kontrollikoja aruannetel, **Euroopa Parlamendi resolutsioonidel** ning asjaomaste rahvusvaheliste organisatsioonide ja võrgustike, näiteks Euroopa Nõukogu organite ning Euroopa ülemkohtute ja kohtute nõukogude võrgustike järeldestel ja soovitustel.

(Vt muudatusettepanekut ettepaneku artikli 5 lõike 2 kohta.)

Muudatusettepanek 8

**Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 14 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(14 a) Nende lõplike vahendite saajate ja toetusesaajate õiguspäraseid huve, kes saavad raha programmist või fondist, mille suhtes võetakse meetmeid, sest liikmesriikides esineb üldistunud puudusi õigusriigi toimimises, tuleb täielikult kaitsta ja neid ei tohi kahjustada eeskirjade rikkumine, mille eest nemad ei vastuta. Nende meetmete kavandamisel peaks komisjon arvesse võtma, kuidas need mõjuvad lõplikele vahendite saajatele ja toetusesaajatele, ning tähelepanelikult kontrollima, kas pärast seda, kui komisjon on meetmed koosõlas käesoleva määrusega vastu võtnud, täidab liikmesriik juriidilist kohustust jätkata maksete tegemist. Kui liikmesriik eeskirju rikub, peaks komisjon andma lõplikele vahendite saajatele ja toetusesaajatele teada, millised õigused neil on.

Muudatusettepanek 9

**Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 14 b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(14 b) Enne meetmete soovitamist tuleks komisjonilt nõuda, et ta hindaks proportsionaalsuse ja mittediskrimineerimise põhimõtet järgides, kuidas võivad need meetmed mõjuda asjaomase riigi eelarvele.

Muudatusettepanek 10

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 15

Komisjoni ettepanek

(15) Käesoleva määruse ühetaolise rakendamise tagamiseks ja võttes arvesse käesoleva määruse alusel kehtestatavate meetmete finantsmõju tähtsust, tuleks **rakendusvolitused** anda **nõukogule, kes peaks tegema otsuse komisjoni ettepaneku põhjal. Selleks et hõlbustada liidu finantshuvide kaitseks vajalike otsuste vastuvõtmist, tuleks kasutada kvalifitseeritud hülteenamust nõudvat pöördhääletust.**

Muudatusettepanek

(15) Käesoleva määruse ühetaolise rakendamise tagamiseks ja võttes arvesse käesoleva määruse alusel kehtestatavate meetmete finantsmõju tähtsust, tuleks **komisjonile** anda **rakendusvolitused.**

Muudatusettepanek 11

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 15 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(15 a) Arvestades seda, kuidas käesoleva määruse kohaselt kehtestatud meetmed liidu eelarvele mõjuvad, peaksid need jõustuma alles pärast seda, kui Euroopa Parlament ja nõukogu on andnud loa paigutada eelarvereservi summa, mis võrdub vastuvõetud meetmete väärtusega. Et liidu finantshuvide kaitsmiseks vajalike meetmete kohta saaks otsuse teha kiiresti, tuleks ümberpaigutamine lugeda heakskiidetuks, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei muuda ega lükka seda kindlaksmääratud ajavahemiku jooksul (nõukogu puhul kvalifitseeritud hülteenamusega) tagasi.

Muudatusettepanek 12

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 16

Komisjoni ettepanek

(16) Enne mis tahes meetme vastuvõtmise ettepaneku esitamist käesoleva määruse alusel peaks komisjon asjaomasele liikmesriigile teatama, miks ta arvab, et selles liikmesriigis võib esineda õigusriigi toimimises üldistunud puudus. Liikmesriigile tuleks anda võimalus esitada oma märkused. Komisjon **ja nõukogu peaksid** neid märkusi arvesse võtma.

Muudatusettepanek 13

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 17

Komisjoni ettepanek

(17) Kui olukord, mis on viinud peatava mõjuga meetmete võtmiseni **komisjon ettepaneku alusel**, on piisavalt heastatud, peaks **nõukogu** need meetmed tühistama.

Muudatusettepanek 14

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 18

Komisjoni ettepanek

(18) **Komisjon peaks teavitama Euroopa Parlamenti igast käesoleva määruse alusel ette pandud ja vastu võetud meetmest,**

Muudatusettepanek 15

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 2 – lõik 1 – punkt a

Muudatusettepanek

(16) Enne mis tahes meetme vastuvõtmise ettepaneku esitamist käesoleva määruse alusel peaks komisjon asjaomasele liikmesriigile teatama, miks ta arvab, et selles liikmesriigis võib esineda õigusriigi toimimises üldistunud puudus. **Komisjon peaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule teatest ja selle sisust viivitamatult teada andma. Asjaomasele liikmesriigile tuleks anda võimalus esitada oma märkused. Komisjon peaks** neid märkusi arvesse võtma.

Muudatusettepanek

(17) Kui olukord, mis on viinud peatava mõjuga meetmete võtmiseni, on piisavalt heastatud, peaks **komisjon** need meetmed tühistama **ja saatma Euroopa Parlamendile ja nõukogule ettepaneku kõnealuste meetmete eelarvereserv täielikult või osaliselt tühistada.**

Muudatusettepanek

välja jäetud

Komisjoni ettepanek

(a) „õigusriik“ – Euroopa Liidu lepingu artiklis 2 osutatud liidu **väärtus**, mis hõlmab järgmisi põhimõtteid: seaduslikkus, mis tähendab seaduste kehtestamise läbipaistvat, aruandekohustuslikku, demokraatlikku ja pluralistlikku protsessi; õiguskindlus; täidesaatva võimu omavoli keelamine; sõltumatute kohtute pakutav tõhus kohtulik kaitse, sealhulgas põhiõiguste kohtulik kaitse; ning võimude lahusus ja võrdsus seaduse ees;

Muudatusettepanek

(a) „õigusriik“ – **riik, mis põhineb** Euroopa Liidu lepingu artiklis 2 osutatud liidu **väärtustel ja liidu liikmesuse kriteeriumidel, millele on osutatud selle lepingu artiklis 49; see** hõlmab järgmisi põhimõtteid: seaduslikkus, mis tähendab seaduste kehtestamise läbipaistvat, aruandekohustuslikku, demokraatlikku ja pluralistlikku protsessi; õiguskindlus; täidesaatva võimu omavoli keelamine; sõltumatute **ja erapooletute** kohtute pakutav tõhus kohtulik kaitse, sealhulgas põhiõiguste kohtulik kaitse; ning võimude lahusus ja võrdsus seaduse ees;

Muudatusettepanek 16

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 2 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 2 a

Järelevalve

Komisjon jälgib ja hindab pidevalt, kas liidu õigusakte rakendatakse korrektselt ja õigusriiginõue on täidetud.

Muudatusettepanek 17

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 3 – pealkiri**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Meetmed

Liidu eelarve kaitsmise tingimused

(Vt muudatusettepanekuid ettepaneku artiklite 3, 4 ja 5 kohta.)

Selgitus

Artikli pealkiri tuleks viia vastavusse selle tegeliku sisuga.

Muudatusettepanek 18

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 3 – lõige 1 – punkt f

Komisjoni ettepanek

(f) tõhus ja õigeaegne koostöö Euroopa Pettustevastase Ameti ja Euroopa Prokuratuuriga nende uurimiste või süüdistuste esitamise raames vastavalt nende asjaomastele õigusaktidele ja lojaalse koostöö põhimõttele.

Muudatusettepanek

(f) tõhus ja õigeaegne koostöö Euroopa Pettustevastase Ameti ja, ***kui asjaomane liikmesriik selles osaleb, siis*** Euroopa Prokuratuuriga nende uurimiste või süüdistuste esitamise raames vastavalt nende asjaomastele õigusaktidele ja lojaalse koostöö põhimõttele.

Selgitus

Kõik liikmesriigid Euroopa Prokuratuuri koostöös ei osale.

Muudatusettepanek 19

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 3 – lõige 2 – punkt c a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(c a) liikmesriigi liidu liikmesusega seotud kohustuste täitmise võime, sh liidu õigustikku kuuluvate eeskirjade, normide ja meetmete tõhusa rakendamise võime ohustamine.

Muudatusettepanek 20

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 4 – pealkiri

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Meetmete sisu

Liidu eelarve kaitsmise meetmed

(Vt muudatusettepanekuid ettepaneku artiklite 3, 4 ja 5 kohta.)

Selgitus

Artikli pealkiri tuleks viia vastavusse selle tegeliku sisuga.

Muudatusettepanek 21

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 4 – lõige 1 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

1. *Ühe järgneva asjakohase meetme või mitu sellist meedet* võib vastu võtta,

Muudatusettepanek

1. *Kui artikli 3 tingimused on täidetud*, võib vastu võtta *ühe või mitu järgmistest meetmetest*,

(Vt muudatusettepanekuid ettepaneku artiklite 3 ja 5 kohta.)

Selgitus

Soovitatakse täpsemat sõnastust.

Muudatusettepanek 22

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 4 – lõige 1 – punkt a – alapunkt 2 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(2 a) vajaduse korral eelarve kaudse täitmise peatamine ja selle asemel otsese täitmise alustamine.

Selgitus

Muudatusettepanekuga soovitakse liidu eelarve kaitsmiseks pakkuda lisameede.

Muudatusettepanek 23

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 4 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. *Kui meetmete vastuvõtmise otsuses ei ole sätestatud teisiti*, ei mõjuta *asjakohaste meetmete kehtestamine* lõike 1 punktis a osutatud valitsemissektori üksuste või lõike 1 punktis b osutatud liikmesriikide kohustust rakendada meetmega hõlmatud programmi või fondi, iseäranis kohustust teha makseid lõplikele vahendite või toetuste saajatele.

Muudatusettepanek

2. *Lõikes 1 osutatud meetmete kehtestamine* ei mõjuta lõike 1 punktis a osutatud valitsemissektori üksuste või lõike 1 punktis b osutatud liikmesriikide kohustust rakendada meetmega hõlmatud programmi või fondi, iseäranis kohustust teha makseid lõplikele vahendite või toetuste saajatele. *Komisjon jälgib, kas lõplike vahendite või toetusesaajate seaduslikke õigusi austatakse. Kui*

komisjon leiab tõendeid selle kohta, et liikmesriik ei täida kohustust tagada maksed ja kaitsta lõplike vahendite saajate või toetusesaajate õiguspäraseid huve, võtab ta asjakohased meetmed, et aidata vahendite saajatel või toetusesaajatel nõudeid täitmisele pöörata. Määruse (EL, Euratom) nr XXXX (ühissätete määruse) artikli 68 lõike 1 punkti b ei kohaldata.

(Vt muudatusettepanekuid ettepaneku artiklite 3 ja 5 kohta.)

Selgitus

Oma 14. märtsi 2018. aasta resolutsioonis järgmise mitmeaastase finantsraamistiku kohta hoiatas parlament, et „liidu eelarvevahendite lõplikke saajaid ei tohi mõjutada rikkumised, mille eest nemad vastutavad ei ole“ (vt punkt 119). Seepärast ei tohiks kõnealuse juhtumi puhul kavandatava ühissätete määruse (COM(2018) 375) artikli 68 lõike 1 punkti b kohaldada, sest selles kohustatakse riiklikku ametiasutust tagama makse tegemine toetusesaajale ainult siis, kui rahalised vahendid on olemas.

Muudatusettepanek 24

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 4 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

3. Võetud meetmed peavad olema proportsionaalsed õigusriigi toimimises esineva üldistunud puuduse laadi, raskusastme ja ulatusega. Meetmed peaksid olema võimalikult suurel määral suunatud puuduse tõttu kahjustunud või potentsiaalselt kahjustunud liidu meetmetele.

Muudatusettepanek

3. Võetud meetmed peavad olema proportsionaalsed õigusriigi toimimises esineva üldistunud puuduse laadi, raskusastme, *kestuse* ja ulatusega. Meetmed peaksid olema võimalikult suurel määral suunatud puuduse tõttu kahjustunud või potentsiaalselt kahjustunud liidu meetmetele.

Muudatusettepanek 25

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 5 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Kui *komisjon leiab, et tal* on piisavalt alust arvata, et artiklis 3 sätestatud tingimused on täidetud, saadab ta asjaomasele liikmesriigile kirjaliku teate,

Muudatusettepanek

1. Kui *komisjonil* on piisavalt alust arvata, et artiklis 3 sätestatud tingimused on täidetud, saadab ta asjaomasele liikmesriigile kirjaliku teate, milles on

milles on esitatud komisjoni arvamuse aluseks olevad põhjused.

esitatud komisjoni arvamuse aluseks olevad põhjused. **Komisjon annab Euroopa Parlamendile ja nõukogule igast sellisest teatest ning selle sisust viivitamata teada.**

Muudatusettepanek 26

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 5 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. **Komisjon võib võtta** arvesse kogu asjakohast teavet, sealhulgas Euroopa Liidu Kohtu otsuseid, kontrollikoja aruandeid **ning** asjaomaste rahvusvaheliste organisatsioonide järeldusi ja soovitusi.

Muudatusettepanek

2. **Enne lõike 1 kohase kirjaliku teate saatmist võtab komisjon** arvesse kogu asjakohast teavet, sealhulgas **tingimusi ja ajakava, mille alusel liikmesriik võtab vastu, rakendab ja jõustab liidu õigustiku asjaomased peatükid, võimaluse korral Euroopa Liidu Kohtu otsuseid, kontrollikoja aruandeid ja Euroopa Parlamendi resolutsioone. Samuti võtab ta arvesse** asjaomaste rahvusvaheliste organisatsioonide järeldusi ja soovitusi, **eelkõige:**

- i) **Veneetsia komisjoni õigusriigi kontrollnimekirja,**
- ii) **Euroopa Nõukogu soovitus CM/Rec (2010) 12 „Kohtunikud: sõltumatus, tulemuslikkus ja kohustused“,**
- iii) **Veneetsia komisjoni kohtusüsteemi sõltumatust käsitleva aruande I osa: Kohtunike sõltumatus (CDL-AD(2010)004),**
- iv) **Veneetsia komisjoni aruande II osa: Riigiprokuratuur (CDL-AD(2010)040), ning**
- v) **riikide korrupsioonivastase ühenduse (GRECO) asjassepuutuvaid hindamis- ja vastavusaruandeid.**

Selgitus

Võimalike suunavate allikate selgem määratlemine võiks suurendada kavandatava mehhanismi läbipaistvust, jälgitavust ja auditeeritavust ning samuti õiguskindlust ja vähendada komisjonile antavate volituste meelevaldsust.

Muudatusettepanek 27

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 5 – lõige 4

Komisjoni ettepanek

4. Asjaomane liikmesriik edastab kogu nõutava teabe ja võib esitada märkusi komisjoni määratud tähtaja jooksul, mis ei tohi olla lühem kui **1** kuu alates komisjoni arvamuse teatavakstegemisest. Oma märkustes võib liikmesriik teha ettepaneku võtta parandusmeetmeid.

Muudatusettepanek

4. Asjaomane liikmesriik edastab kogu nõutava teabe ja võib esitada märkusi komisjoni määratud tähtaja jooksul, mis ei tohi olla lühem kui **üks** kuu **ega pikem kui kolm kuud** alates komisjoni arvamuse teatavakstegemisest. Oma märkustes võib liikmesriik teha ettepaneku võtta parandusmeetmeid.

Muudatusettepanek 28

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 5 – lõige 5

Komisjoni ettepanek

5. Otsustades selle üle, kas **esitada ettepanek** asjakohaste meetmete võtmise **otsuse kohta**, võtab komisjon arvesse saadud teavet, asjaomase liikmesriigi esitatud märkusi ja ette pandud parandusmeetmete piisavust.

Muudatusettepanek

5. Otsustades selle üle, kas **võtta vastu** asjakohaste meetmete võtmise **otsus**, võtab komisjon arvesse saadud teavet, asjaomase liikmesriigi esitatud märkusi ja ette pandud parandusmeetmete piisavust.

Muudatusettepanek 29

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 5 – lõige 6

Komisjoni ettepanek

6. Kui komisjon leiab, et üldistunud puudus õigusriigi toimimises on tuvastatud, **esitab** ta **nõukogule ettepaneku asjakohaseid meetmeid käsitleva** rakendusakti **kohta**.

Muudatusettepanek

6. Kui komisjon leiab, et üldistunud puudus õigusriigi toimimises on tuvastatud, **võtab** ta **artiklis 4 osutatud meetmete kohta otsuse vastu** rakendusakti **abil**.

Muudatusettepanek 30

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 5 – lõige 6 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

6 a. Samal ajal kui komisjon võtab otsuse vastu, esitab ta Euroopa Parlamendile ja nõukogule ettepaneku paigutada eelarvereservi summa, mis võrdub vastuvõetud meetmete väärtusega. Erandina finantsmääruse artikli 31 lõigetest 4 ja 6 arutavad Euroopa Parlament ja nõukogu ümberpaigutamise kohta tehtud ettepanekut nelja nädala jooksul alates sellest, kui mõlemad institutsioonid on selle kätte saanud. Ümberpaigutusettepanek loetakse heakskiidetuks, kui Euroopa Parlament seda antud häälte enamusega või kui nõukogu seda kvalifitseeritud häälteenamusega ei muuda ega tagasi ei lükka. Otsus jõustub juhul, kui ei Euroopa Parlament ega ka nõukogu ei lükka ümberpaigutusettepanekut nimetatud ajavahemiku jooksul tagasi. Juhul kui Euroopa Parlament või nõukogu ümberpaigutusettepanekut muudab, kohaldatakse finantsmääruse artikli 31 lõiget 8.

Muudatusettepanek 31

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 5 – lõige 6 b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

6 b. Komisjon tagab lõike 6 kohaselt esitatud ettepanekus, et meetmest mõjutatud programmist või fondist lõplike vahendite või toetuse saajate õigustatud huvid oleksid täielikult kaitstud. Komisjon hindab ka seda, kuidas võib liidu eelarvest eraldatud rahasummade vähendamine asjaomase liikmesriigi eelarvele mõjuda, võttes arvesse proportsionaalsuse ja mittediskrimineerimise põhimõtet.

(Vt muudatusettepanekuid ettepaneku artiklite 3 ja 4 kohta.)

Selgitus

Oma 14. märtsi 2018. aasta resolutsioonis järgmise mitmeaastase finantsraamistiku kohta märkis parlament, et „liidu eelarvevahendite lõplikke saajaid ei tohi mõjutada rikkumised, mille eest nemad vastutavad ei ole“, et „liidu eelarve ei ole õige vahend Euroopa Liidu lepingu artiklis 2 sätestatud väärtuste mittejärgimise eest karistamiseks“ ning et „võimalikud rahatrahvid tuleks liikmesriigile määrata eelarve täitmise menetlusest eraldiseisvalt“ (vt punkt 119).

Muudatusettepanek 32

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 5 – lõige 7

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

7. Otsus loetakse nõukogu poolt vastuvõetuks juhul, kui nõukogu ei ole kvalifitseeritud häälteenamusega otsustanud komisjoni ettepanekut tagasi lükata ühe kuu jooksul pärast selle vastuvõtmist komisjonis.

välja jäetud

(Vt muudatusettepanekut ettepaneku põhjenduse 15 kohta.)

Muudatusettepanek 33

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 5 – lõige 8

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

8. Nõukogu võib kvalifitseeritud häälteenamusega komisjoni ettepanekut muuta ja muudetud teksti nõukogu otsusena vastu võtta.

välja jäetud

Muudatusettepanek 34

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 6 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1. Asjaomane liikmesriik võib igal

1. Asjaomane liikmesriik võib igal

ajal esitada komisjonile tõendeid selle kohta, et üldistunud puudus õigusriigi toimimises on kõrvaldatud või olemast lakanud.

ajal esitada komisjonile tõendeid selle kohta, et üldistunud puudus õigusriigi toimimises on *piisavalt* kõrvaldatud või olemast lakanud.

Muudatusettepanek 35

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 6 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

Komisjon hindab olukorda *asjaomases* liikmesriigis. Juhul kui üldistunud puudused õigusriigi toimimises, mis olid *asjakohaste* meetmete vastuvõtmise aluseks, on täielikult või osaliselt olemast lakanud, *esitab* komisjon *nõukogule ettepaneku võtta* vastu *otsus* nende meetmete täieliku või osalise tühistamise kohta. Kohaldatakse artikli 5 lõigetes 2, 4, 5, 6 ja 7 sätestatud menetlust.

Muudatusettepanek

Komisjon hindab *asjaomase liikmesriigi taotlusel või omal algatusel* olukorda *kõnealuses* liikmesriigis. Juhul kui üldistunud puudused õigusriigi toimimises, mis olid *asjaomaste* meetmete vastuvõtmise aluseks, on täielikult või osaliselt olemast lakanud, *võtab* komisjon vastu *otsuse* nende meetmete täieliku või osalise tühistamise kohta. *Samal ajal esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule ettepaneku, mille kohaselt tuleks vastuvõetud meetmete jaoks eelarvereservi paigutatud summad täielikult või osaliselt vabastada.* Kohaldatakse artikli 5 lõigetes 2, 4, 5, 6, 6 a ja 6 b sätestatud menetlust.

Selgitus

Komisjonil peaks olema võimalik tegutseda ka omal algatusel, mitte ainult asjaomase liikmesriigi taotlusel. Soovitatakse täpsemat sõnastust.

Muudatusettepanek 36

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 7

Komisjoni ettepanek

Artikkel 7

Euroopa Parlamendi teavitamine

Komisjon teavitab Euroopa Parlamenti viivitamata kõigist artiklite 4 ja 5 alusel ette pandud või vastu võetud meetmetest.

Muudatusettepanek

välja jäetud

Muudatusettepanek 37

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 7 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 7 a

Aruandlus

Komisjon esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule hiljemalt viis aastat pärast käesoleva määruse jõustumist aruande määruse kohaldamise, eelkõige võetud meetmete tõhususe kohta.

Aruandele lisatakse vajaduse korral asjakohased ettepanekud.

Muudatusettepanek 38

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 8 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas. *Seda kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2021.*

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas.

NÕUANDVA KOMISJONI MENETLUS

Pealkiri	Liidu eelarve kaitsmine, juhul kui liikmesriikides esineb üldistunud puudusi õigusriigi toimimises	
Viited	COM(2018)0324 – C8-0178/2018 – 2018/0136(COD)	
Vastutavad komisjonid istungil teada andmise kuupäev	BUDG 11.6.2018	CONT 11.6.2018
Arvamuse esitajad istungil teada andmise kuupäev	AFCO 11.6.2018	
Arvamuse koostaja nimetamise kuupäev	Helmut Scholz 20.6.2018	
Artikkel 55 – Komisjonide ühismenetlus istungil teada andmise kuupäev	5.7.2018	
Läbivaatamine parlamendikomisjonis	1.10.2018	12.11.2018
Vastuvõtmise kuupäev	21.11.2018	
Lõpphääletuse tulemus	+: –: 0:	19 2 1
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Mercedes Bresso, Elmar Brok, Richard Corbett, Pascal Durand, Danuta Maria Hübner, Ramón Jáuregui Atondo, Jo Leinen, Morten Messerschmidt, Maite Pagazaurtundúa Ruiz, Markus Pieper, Paulo Rangel, Helmut Scholz, György Schöpflin, Pedro Silva Pereira, Barbara Spinelli, Kazimierz Michał Ujazdowski	
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Enrique Guerrero Salom, Jérôme Lavrilleux, Georg Mayer, Jasenko Selimovic, Rainer Wieland	
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed (art 200 lg 2)	Pavel Svoboda	

NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS NÕUANDVAS KOMISJONIS

19	+
ALDE	Maite Pagazaurtundúa Ruiz, Jasenko Selimovic
GUE/NGL	Helmut Scholz, Barbara Spinelli
PPE	Elmar Brok, Danuta Maria Hübner, Jérôme Lavrilleux, Markus Pieper, Paulo Rangel, György Schöpflin, Pavel Svoboda, Rainer Wieland
S&D	Mercedes Bresso, Richard Corbett, Enrique Guerrero Salom, Ramón Jáuregui Atondo, Jo Leinen, Pedro Silva Pereira
VERTS/ALE	Pascal Durand

2	-
ECR	Morten Messerschmidt
ENF	Georg Mayer

1	0
NI	Kazimierz Michał Ujazdowski

Kasutatud tähised:

+ : poolt

- : vastu

0 : erapooletu

VASTUTAVA KOMISJONI MENETLUS

Pealkiri	Liidu eelarve kaitsmine, juhul kui liikmesriikides esineb üldistunud puudusi õigusriigi toimimises		
Viited	COM(2018)0324 – C8-0178/2018 – 2018/0136(COD)		
EP-le esitamise kuupäev	3.5.2018		
Vastutavad komisjonid istungil teada andmise kuupäev	BUDG 11.6.2018	CONT 11.6.2018	
Nõuandvad komisjonid istungil teada andmise kuupäev	REGI 11.6.2018	LIBE 11.6.2018	AFCO 11.6.2018
Kaasatud komisjonid istungil teada andmise kuupäev	LIBE 5.7.2018		
Raportöörid nimetamise kuupäev	Eider Gardiazabal Rubial 30.8.2018	Petri Sarvamaa 30.8.2018	
Artikkel 55 – Komisjonide ühismenetlus istungil teada andmise kuupäev	5.7.2018		
Läbivaatamine parlamendikomisjonis	27.11.2018		
Vastuvõtmise kuupäev	13.12.2018		
Lõpphääletuse tulemus	+: –: 0:	43 9 3	
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Nedzhmi Ali, Inés Ayala Sender, Jonathan Bullock, Ryszard Czarnecki, Dennis de Jong, Tamás Deutsch, Martina Dlabajová, Manuel dos Santos, André Elissen, José Manuel Fernandes, Luke Ming Flanagan, Eider Gardiazabal Rubial, Esteban González Pons, Ingeborg Gräßle, John Howarth, Arndt Kohn, Bernd Kölmel, Zbigniew Kuźmiuk, Vladimír Maňka, Georgi Pirinski, Răzvan Popa, Paul Rübig, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Petri Sarvamaa, Claudia Schmidt, Indrek Tarand, Isabelle Thomas, Marco Valli, Derek Vaughan, Marco Zanni		
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Xabier Benito Ziluaga, José Blanco López, Caterina Chinnici, Sven Giegold, Karine Gloanec Maurin, Brian Hayes, Anneli Jäätteenmäki, Benedek Jávor, Georgios Kyrtos, Giovanni La Via, Marian-Jean Marinescu, Péter Niedermüller, Nils Torvalds, Wim van de Camp, Marie-Pierre Vieu		
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed (art 200 lg 2)	Asim Ademov, Gunnar Hökmark, Danuta Maria Hübner, Ramón Jáuregui Atondo, Susanne Melior, Luděk Niedermayer, Joachim Schuster, Bart Staes, Henna Virkkunen, Kerstin Westphal		
Esitamise kuupäev	18.12.2018		

NIMELINE LÖPPHÄÄLETUS VASTUTAVAS KOMISJONIS

43	+
ALDE	Nedzhmi Ali, Martina Dlabajová, Anneli Jäätteenmäki, Nils Torvalds
ECR	Bernd Kölmel
GUE/NGL	Dennis de Jong
PPE	Wim van de Camp, José Manuel Fernandes, Esteban González Pons, Ingeborg Gräßle, Brian Hayes, Gunnar Hökmark, Danuta Maria Hübner, Georgios Kyrtos, Giovanni La Via, Luděk Niedermayer, Paul Rübig, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Petri Sarvamaa, Claudia Schmidt, Henna Virkkunen
S&D	Inés Ayala Sender, José Blanco López, Caterina Chinnici, Eider Gardiazabal Rubial, Karine Gloanec Maurin, John Howarth, Ramón Jáuregui Atondo, Arndt Kohn, Vladimír Maňka, Susanne Melior, Péter Niedermüller, Georgi Pirinski, Răzvan Popa, Manuel dos Santos, Joachim Schuster, Isabelle Thomas, Derek Vaughan, Kerstin Westphal
VERTS/ALE	Sven Giegold, Benedek Jávor, Bart Staes, Indrek Tarand

9	-
ECR	Ryszard Czarnecki, Zbigniew Kuźmiuk
EFDD	Jonathan Bullock, Marco Valli
ENF	André Elissen, Marco Zanni
GUE/NGL	Marie-Pierre Vieu
PPE	Tamás Deutsch, Marian-Jean Marinescu

3	0
GUE/NGL	Xabier Benito Ziluaga, Luke Ming Flanagan
PPE	Asim Ademov

Kasutatud tähised:

+ : poolt

- : vastu

0 : erapooletu